

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk: 16004314

afdeling: Ontwikkeling

bijlage(n): 2

behandeld door: Ir. C.W. van Rabenswaaij

doorkiesnummer: 0118-631111

onderwerp: Voorjaarsnota 2016

De voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de statengriffier

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. SG	AMBT.
AFD. TERMIJN	Joosse
DATUM	19 APR. 2016
DOC.NR.	16006539
ZAAK NR.	
CLASS.	

verzonden: **19 APR. 2016**

Middelburg, 19 april 2016

Geachte voorzitter,

In onze vergadering van 19 april jl. hebben wij ingestemd met het statenvoorstel Voorjaarsnota 2016. Dit voorstel treft u bijgaand aan. Wij geven u in overweging het statenvoorstel te behandelen in de vergadering van de Statencommissie Bestuur op 13 mei en in de Statenvergadering van 3 juni 2016.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter
A.W. Smit, secretaris

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht / uitbesteding:

Kostensoort:

Bedrag:

Gedeputeerde

belast met

behandeling:

drs. J. de Bat

Vergadering PS: 3 juni 2016

Nr: SERV-055

Agenda nr:

Vergadering GS: 19 april 2016

Nr: 16005676

Onderwerp:

Voorjaarsnota 2016

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

De Voorjaarsnota 2016 geeft inzicht in de kaders voor de komende Begroting 2017. De financiële situatie van de Provincie noopt tot een zorgvuldige prioriteitstelling. De kaderstelling voor 2017 en verder is daarom voorbereid door de volledige begroting opnieuw te bezien, een integrale heroverweging. Op basis van deze heroverweging worden in de Voorjaarsnota 2016 voorstellen voor de strategische prioriteiten en voorstellen voor vernieuwing van de begrotingsindeling en uitgangspunten van financieel beleid gedaan.

Wat willen we bereiken?

Zoals ook in het coalitieakkoord Krachten Bundelen is geformuleerd zijn wij ons bewust van de noodzaak deze collegeperiode een actief financieel beleid te voeren. Het voornemen was om in financiële zin 2016 als een overgangsjaar te beschouwen en voor 2017 een fundamentele heroverweging uit te voeren. Dit voornemen is met de operatie zerobased heroverwegen ingevuld. Eindproduct van de operatie is de Begroting 2017. De bijgevoegde Voorjaarsnota 2016 geeft voor deze Begroting 2017 de voornemens en uitgangspunten, de kaders en is het bespreekdocument voor de algemene beschouwingen in uw vergadering van 3 juni a.s.

De aanpak van de uitgevoerde heroverweging bestaat uit twee fasen:

- De fase van de Basisbegroting, waarin gezocht is naar het min of meer nu vastliggende deel van de begroting.
- De fase van de ambitiekeuzes, waarin de ambities in beeld zijn gebracht en de heroverweging is gemaakt.

Met de zerobased heroverweging beoogt ons college:

- verder te ontwikkelen in de rol die van de Provincie in de toekomst als middenbestuur gevraagd wordt
- strategische keuzes te maken rond de opgaven waar Zeeland voor staat, en
- een duurzaam begrotingsevenwicht te behouden in het beschikbare financiële kader.

Bij het uitvoeren van de heroverweging en de keuzes in ambities zijn de doelstellingen uit het coalitieakkoord Krachten Bundelen een eerste uitgangspunt. Wij willen, samen met partners gericht aan het werk met de maatschappelijke opgaven van onze Provincie. Wij willen daarbij de

komende jaren het accent leggen op economische innovatie en een goed Zeeuws vestigingsklimaat. En wij willen deze focus ook zichtbaar maken in de opzet en de structuur van de nieuwe Begroting 2017. Dat doen we door:

- ruimte te maken voor een prioritaire investeringsagenda
- meer te gaan werken met integrale budgetten die aansluiten bij de opgaven waar we voor staan
- deze agenda en opgaven ook zichtbaar te maken in een nieuwe begrotingsindeling
- een actualisering van het financieel beleid
- een verdere doorontwikkeling van de organisatie.

Deze aanpak wordt op hoofdlijnen vertaald in bijgevoegde Voorjaarsnota 2016. De verdere uitwerking op het concrete niveau van de verschillende ambities volgt later in de Begroting 2017, welke gepland staat te behandelen in uw vergadering van 4 november 2016.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Aan de hand van de producten van de jaarlijkse Planning & Controlcyclus kun u zien of alles is bereikt. De cyclus bestaat jaarlijks uit de Voorjaarsnota (kaders begroting volgende jaar), de Begroting, de Voor- en Najaarsnota (bijstelling van het lopende begrotingsjaar) en de Jaarrekening.

Wat doen we daarvoor?

Jaarlijks worden de producten van de Planning & Control cyclus opgesteld. Inhoudelijk gaan deze producten over het totaal van activiteiten die de Provincie voorbereidt en uitvoert teneinde haar doelstellingen te bereiken.

Wat mag het kosten?

De uitgangspunten van de Voorjaarsnota voor de jaren 2017 en verder zullen worden verwerkt in de Begroting 2017.

Financiële consequenties externe inhuur: nvt

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 19 april 2016, nr. 16005676;

besluiten:

- In te stemmen met de Voorjaarsnota 2016
- Bijgevoegde 11^e Begrotingswijziging 2016 behorende bij Voorjaarsnota 2016 vast te stellen voor de effecten van de actualisatie van het financiële beleid.

Voorjaarsnota 2016

Zerobased heroverwegen richting Begroting 2017

Voorjaarsnota 2016

Zerobased Heroverwegen

Datum: 19 april 2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding en samenvatting	5
2. Financieel kader Begroting 2017 en volgende jaren	10
3. Voorstellen basisbegroting	11
4. Invulling ambities	13
5. Vernieuwing en actualisering financieel beleid	19
Bijlage: Notitie Basisbegroting	26

1. Inleiding en samenvatting

Met deze voorjaarsnota leggen we u de uitkomsten voor van een fundamentele heroverweging van de begroting 2017. Doel van ons college is:

- verder te ontwikkelen in de rol die van de Provincie als middenbestuur gevraagd wordt
- strategisch keuzes te maken rond de opgaven waar Zeeland voor staat, en
- duurzaam begrotingsevenwicht te behouden

We werken daarnaast met uw Staten aan een eigentijdse invulling van de wederzijdse rollen en het herstel van vertrouwen. Het primaat voor het vaststellen van de begroting ligt bij Provinciale Staten. Het is voor ons college dan ook de inzet geweest om uw Staten op de juiste manier bij de voorbereidingen te betrekken. We hopen dat we met de keuzes die we daarbij tot nu toe hebben gemaakt en de voorgestelde inhoudelijke prioriteiten aansluiten bij uw ambities en zien uit naar de gedachtewisseling daarover bij de algemene beschouwingen op 3 juni 2016.

In het coalitieakkoord 'Krachten bundelen' staat het faciliteren van economische groei en het verbeteren van het vestigingsklimaat in Zeeland centraal. Gezien de financiële positie van de Provincie kan dat alleen door ruimte te creëren op andere plaatsen in de begroting.

Tegelijk stellen we voor de indeling van de begroting aan te passen aan de nieuwe focus en de bestaande financiële spelregels te herzien, om effectief te kunnen werken aan de uitvoering van het coalitieakkoord en de Zeeuwse maatschappelijke opgaven. Daarnaast vinden we het belangrijk om te kunnen anticiperen op de adviezen van de commissie structuurversterking en werkgelegenheid. Daarom leggen we in deze voorjaarsnota alleen op hoofdlijnen de keuzes voor.

Veranderende provinciale rol

De rol van het middenbestuur is veranderd en ontwikkelt zich verder. Inspiratiebron vormt Zeeland 2040, waarin de identiteit, kracht en kwaliteiten van de provincie worden beschreven en waaraan we de opgaven voor het provinciebestuur ontleenen. In het coalitieakkoord 2015-2019 worden de eerste stappen gezet, maar de focus ligt verder weg dan 2019. Het is steeds van belang verder te blijven kijken dan alleen de collegeperiode en initiatieven te nemen op weg naar Zeeland 2040. Omdat we ook op langere termijn moeten zorgen voor een dynamisch, economisch vitaal en veilig deltagebied, is het soms nodig besluiten te nemen die pas in volgende collegeperiodes worden geëffectueerd. Daarbij houden we rekening met de financiële ruimte zoals die zich in het meerjarenperspectief ontwikkelt.

Ruimte voor een investeringsagenda

Om invulling te geven aan deze veranderende rol binnen Zeeland stellen we voor in de begroting 2017 allereerst ruimte te maken voor een aantal grotere investeringen die voor Zeeland nodig zijn. Het realiseren van voldoende investeringsruimte is nodig om (co)financiering te kunnen leveren voor grootse kansen die zich voordoen, ook als we nog niet precies weten hoe groot de provinciale bijdrage moet zijn en wat de bijdrage van anderen is. Primair voor Campus Zeeland, de investeringen in de Zuidwestelijke delta, economische innovatie, vestigingslocaties voor bedrijven of bereikbaarheid van Zeeland. Voor dergelijke investeringen stellen we voor in de periode 2017-2019 € 28,5 miljoen te reserveren. De investeringsruimte kan na

2019 verder groeien door vrij besteedbare middelen in het meerjarenperspectief er bij te betrekken. Bestedingen ten laste van deze investeringsruimte doen we in overleg met uw Staten.

Opgaven centraal

Om het coalitieakkoord in te vullen kunnen we ons niet alleen laten leiden door de traditionele schotten tussen de beleidsvelden. In een aantal gevallen moeten we de instrumenten vanuit verschillende programma's bundelen voor een goed resultaat. Door een aantal budgetten samen te voegen, ambities en organisatorische aanpak te bundelen verwachten we met beperkte middelen toch maximaal bij te dragen aan de volgende Zeeuwse opgaven:

- Aantrekkelijk Zeeland
- Zichtbaar Zeeland
- Leefbaarheid en Stad
- Circulaire economie en Energie

Het opgavegericht werken is voor onze organisatie nieuw en moeten we ook nog nader invullen. Het samenwerken met externe partijen is hierbij cruciaal. Verder willen we gaan werken met een coördinerend portefeuillehouder. Binnen de opgaven zullen vervolgens de afwegingen gemaakt moeten worden over de beste inzet van de instrumenten om de opgave te realiseren. De aanpak vraagt nog een zorgvuldige uitwerking van de rol van de portefeuillehouders, de relatie met de beleidsplannen en de huidige beleidscyclus van Provinciale Staten. We zijn ervan overtuigd dat we met het opgavegericht werken een start moeten maken, omdat we daarmee effectiever kunnen zijn dan via traditionele manieren van werken. Nadat we –ook samen met uw Staten- hiermee ervaring hebben opgedaan willen we het aantal onderwerpen waarop we deze werkwijze toepassen, verder uitbreiden.

Kiezen

De voorjaarsnota 2016 vormt het begin van een belangrijk politiek keuzeprocess. Het gaat immers niet alleen om de vraag wat we als Provincie wel belangrijk vinden, maar ook over de vraag waar minder geld voor is dan gewenst of zelfs waar de Provincie mee zal stoppen. Een belangrijk criterium voor de voorstellen daarvoor vormt het coalitieakkoord en de daarin aangebrachte focus op het faciliteren van economische groei en het vestigingsklimaat.

Dat betekent ook dat we een aantal dingen op een lager niveau moeten gaan uitvoeren dan idealiter wenselijk zou zijn. Dat is onvermijdelijk, gezien de nog steeds voortdurende korting op het provinciefonds die verband houdt met de vroegere, maar nu niet meer aanwezige, inkomsten uit het DELTA-dividend.

Belangrijke voorbeelden van een sobere invulling zijn:

- we beperken de bijdrage aan de door het rijk gedecentraliseerde taken (decentralisatieuitkeringen).
- we houden vrijwel vast aan het huidige minimale uitvoeringsniveau van wettelijke taken (beheer en onderhoud infra, faunabeheer).
- we accepteren een algemene vacaturestop voor de organisatie.
- de budgetten voor 'proceskosten' worden tot een minimum beperkt.
- middelen voor cofinanciering van subsidies uit Europese fondsen halen we uit de functionele, reguliere budgetten danwel investeringsruimte voor economische innovatie.
- Voor modernisering van de bedrijfsvoering stellen we geen extra geld beschikbaar. Dit benaderen we via een business-case en moet dus zichzelf terugverdienen.

De inzet is binnen de huidige beperkte mogelijkheden van de Provincie ruimte vrij te maken voor prioritaire investeringen en opgaven. Om deze opgaven tot een succes te maken zal samenwerken met en inzet van anderen absoluut nodig zijn. De mogelijkheden van de Provincie zijn momenteel te beperkt om alléén de kar te trekken. Tegelijkertijd is onvermijdelijk dat deze keuze voor prioritaire investeringen en opgaven ten koste gaat van ruimte voor andere taken en verantwoordelijkheden van de Provincie.

Werkwijze: van 'grof naar fijn'

Bij het zerobased-keuzeproces zijn alle budgetten als het ware op nul gezet. Bij het opnieuw opbouwen van de begroting stellen we de investeringen en de opgaven centraal en delen de budgetten in grote brokken toe. Bij de voorjaarsnota staat deze eerste stap centraal.

Nadat we op 3 juni 2016 met Provinciale Staten de algemene beschouwingen over de hoofdlijnen hebben gevoerd, vullen we de budgetten verder in. Bij deze tweede stap worden de verschillende hoofdonderdelen nader ingevuld en worden de verschillende prioriteiten en activiteiten zichtbaar. Deze tweede stap wordt bij de vaststelling van de begroting in november 2016 definitief gemaakt.

Werkwijze: van vast naar flexibel

Een aantal historisch vastliggende budgetten willen we in de begroting 2017 ongewijzigd laten. In het proces zijn deze budgetten gezamenlijk benoemd tot 'basisbegroting'. Het gaat hier om kapitaallasten en de onderwerpen die vanwege wettelijke verplichtingen of contracten vast of vrijwel vastliggen, zoals bijvoorbeeld het busvervoer of het natuurbeheer. In de toekomst kan hier natuurlijk wel meer ruimte ontstaan om te kiezen. Dat is ook wenselijk, omdat we dan zo wendbaar mogelijk zijn om in te kunnen spelen op de maatschappelijke opgaven en nieuwe investeringen in Zeeland te kunnen doen.

Daarnaast worden de provinciale organisatie en de gesubsidieerde instellingen voor het jaar 2017 als vast gegeven in de begroting meegenomen. De organisatie moet immers meebewegen met de veranderingen in de bestuurlijke ambities en is dus in beginsel volgend. De gevolgen voor de organisatie moeten we dus verder uitwerken na behandeling van de voorjaarsnota.

Voor de gesubsidieerde instellingen willen we, nadat de inhoudelijke keuzes zijn gemaakt opnieuw bepalen welke bijdrage we verwachten aan het provinciaal beleid en in welke mate de bedragen daarbij passen. In ieder geval vragen we om samenwerkingsvoorstellen van de 'groene instellingen' en om de evaluatie van het ZB Planbureau. We verwachten een opbrengst van deze acties, die we betrekken bij de begroting voor 2018 en verder.

Indeling van de begroting

Zoals gezegd, bij het opnieuw samenstellen van de begroting kijken we ook naar de indeling. Voor deze indeling is de Provincie vrij om een aantal programma's te definiëren. Op basis van focus die we willen aanbrengen, hebben we een nieuw voorstel opgesteld. Ons voorstel is dat we in de begroting de grote projecten, de investeringen en de benoemde opgaven afzonderlijk zichtbaar maken en dus uit de huidige programma's halen. Dat maakt ze herkenbaar en draagt eraan bij dat we er beter op kunnen sturen.

Bij de programma's stellen we voor om verder zoveel mogelijk aan te sluiten bij de indeling volgens Kompas 2020, het visiedocument van de gezamenlijke Provincies.

Tenslotte stellen we een afzonderlijk programma op voor de bedrijfsvoering, omdat dat met ingang van 2017 wordt voorgeschreven. De indeling wordt dan:

- Investerings, opgaven en grote projecten
- Omgeving
- Natuur en platteland
- Regionale economie
- Regionale bereikbaarheid
- Culturele infrastructuur en monumenten
- Bestuur
- Bedrijfsvoering

Commissie structuurversterking

Gelijktijdig met de voorbereiding van de begroting voor 2017 is de commissie structuurversterking en werkgelegenheid (Commissie Balkenende) aan de slag. Met deze voorjaarsnota anticiperen we op de voorstellen van de commissie door in te zetten op een investeringsagenda voor Zeeland en daarvoor financiële middelen te reserveren. We denken dat dit kan helpen bij de economische ontwikkeling van Zeeland en dat de Provincie hiermee ook anderen kan verleiden om mee te doen. Dat is ook noodzakelijk omdat de huidige financiële positie van de Provincie niet zo ruim is dat we in staat zijn alleen de gewenste ontwikkelingen tot stand te brengen. Vooral nog is de investeringsagenda daarom ruim geformuleerd en flexibel inzetbaar, zodat we met de invulling ervan goed kunnen aansluiten bij de adviezen van de commissie.

Actief op inkomsten

Zoals we met de zerobased-benadering een keuzeprocess doorlopen met onze uitgaven, zo is ook het voornemen 'actief op inkomsten' uit het coalitieakkoord van belang. Zeeland zit immers als gevolg van het wegvallen van DELTA-dividend met een te lage uitkering uit het Provinciefonds. Het verwerven van alternatieve inkomstenbronnen is echter per definitie belastend voor specifieke gebruikersgroepen in Zeeland, bijvoorbeeld automobilisten, vergunningaanvragers of gebruikers van provinciale eigendommen. Dat vraagt daarom om een zorgvuldige afweging.

Primair ligt het voor de hand om de oorzaak van het probleem, te weten de korting op de provinciefonds-uitkering gecompenseerd te krijgen en/of rijksbijdragen te verkrijgen voor provinciale prioriteiten en knelpunten. De commissie structuurversterking en werkgelegenheid zal naar verwachting hierover op 2 juni as. een aantal bevindingen presenteren.

We stellen daarom nu (nog) geen concrete besluiten voor over het verwerven van extra inkomsten. Wel gaan we de komende periode na of we met het heffen van leges voor vergunningen en ontheffingen (Flora- en Faunawet, Natuurbeschermings- en Boswet, waterwet en wellicht de provinciale milieuverordening), een redelijke toepassing kunnen vinden van het profijtbeginsel en extra inkomsten kunnen verwerven voor specifieke prioriteiten. Op basis hiervan kunnen we u verdere voorstellen doen.

Doorontwikkelen organisatie

De gewijzigde provinciale rol vraagt ook intensieve aandacht voor het doorontwikkelen van de provinciale organisatie. Projectmatig werken, het werken aan opgaven, en oog voor de ambtelijke, bestuurlijke en politieke rollen vragen flexibiliteit en versterking van de externe gerichtheid. Moderne (digitale) ondersteuningsmogelijkheden, flexibel, tijd- en plaatsafhankelijk werken moeten daarom worden gestimuleerd. Dat vraagt ook investeringen. De kosten gaan daarbij veelal voor de baten uit. We willen daarom businesscases uitwerken om deze investeringen mogelijk te maken. Initiële investeringen worden daarbij gekoppeld aan opbrengsten of kostenreducties in later jaren.

Vragen aan Provinciale Staten

In deze voorjaarsnota treft u de verdere invulling van de door ons gemaakte keuzes op hoofdlijnen aan. Zoals gezegd vormt het coalitieakkoord daarbij de focus. Maar dat is geen puur technisch criterium. Ook de uitkomsten van de raadplegingen van jongeren, de input van de instellingen en de internetraadpleging konden daarom meewegen. De uiteindelijke weging is daarmee geen objectieve, maar een politieke, die aan uw Staten is voorbehouden. Voor ons college is sowieso van belang dat we een vastgestelde en sluitende begroting kunnen voorleggen, die uiterlijk op 15 november 2016 bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken wordt ingediend.

Daarnaast leggen we u de vraag voor op welk niveau u de begroting wilt autoriseren. In 2014 hebben uw Staten ervoor gekozen om de begroting vast te stellen op het niveau van de geformuleerde doelstellingen, waar tot dat moment sprake was van autorisatie op het niveau van programma's.

Met de afzonderlijke positionering van grote projecten, investeringen en opgaven bieden we u een alternatief aan voor het autoriseren op doelstellingsniveau. We stellen voor om vanaf nu per project, investering of opgave in één apart programma de betrokkenheid van uw Staten vast te leggen. Voor de overige programma's in de begroting stellen we voor deze op programmaniveau te autoriseren. We verwachten dat we hiermee adequaat in de kaderstellende rol van Provinciale Staten voorzien.

Vervolgproces

Tijdens de algemene beschouwingen vernemen we graag de opvattingen van Provinciale Staten over onze voorstellen. Dat vormt voor ons college de kaderstelling voor de definitieve begrotingsvoorbereiding. Daarnaast kunnen we als college verder met de beleidsplannen voor bijvoorbeeld economie en gaan we met de organisatie businesscases voor de bedrijfsvoering ontwikkelen. Tenslotte zullen we kijken naar de bijdrage van de gesubsidieerde instellingen in het beleid van de Provincie met het oog op de begrotingsvoorbereiding van 2018.

2. Financieel kader Begroting 2017 en volgende jaren

Het financiële kader voor deze voorjaarsnota is gebaseerd op de meerjarenbegroting, bijgewerkt tot en met het Statenvoorstel 8^e begrotingswijziging 2016.

In het kader van de zerobased-benadering valt de begroting voor de jaren 2017-2019 uiteen in twee fasen:

- Fase van de basisbegroting, waarin de 'vaste kosten' zijn opgenomen (hoofdstuk 3)
- Fase van de ambitiebegroting (hoofdstuk 4)

Rekening houdend met de voorstellen voor de basisbegroting in hoofdstuk 3, betekende dit dat voor de jaren 2017-2019 circa € 85 miljoen aan afweegbare ruimte voor ambities beschikbaar was. Samen met het geraamde restant van de bestemmingsreserve 'incidentele doelstellingen 2015-2019 van ruim € 1 miljoen, is in totaal circa € 86 miljoen beschikbaar voor de te kiezen ambities. Bovendien houden we rekening met een overschot op de BDU-uitkering uit 2016, zodat de totale ruimte op € 87,5 miljoen komt, te verdelen over de jaren 2017, 2018 en 2019.

De negatieve financiële effecten op de beschikbare ruimte voor de jaren 2017-2019 uit de budgetbewakingsronde 2016 worden gecompenseerd door de positieve financiële effecten uit de aanpassingen van de financiële beleidsuitgangspunten. Per saldo is voor de periode 2017-2019 nog steeds circa € 87,5 miljoen beschikbaar. Dit is het uitgangspunt voor de door ons hierna opgenomen voorstellen.

De begroting 2017 die in november aan Provinciale Staten ter vaststelling wordt voorgelegd, zal ook een meerjarenperspectief voor 2018-2020 moeten bevatten. De in deze voorjaarsnota opgenomen voorstellen bevatten keuzes primair voor de periode 2017-2019.

Als voor 2020 dezelfde indeling en omvang voor de basisbegroting wordt aangehouden, resteert er in totaliteit in 2020 (en verder) nog ruim € 31 miljoen per jaar aan afweegbare ruimte voor ambities op de verschillende beleidsterreinen en opgaven. Dit is inclusief de positieve financiële effecten uit de actualisatie van het financieel beleid. Uiteraard kan bij de besluitvorming ook (een deel van) deze ruimte worden betrokken voor grote investeringen die voor activeren en afschrijven over een meerjarige gebruiksduur in aanmerking komen (als voorbeelden kunnen dit investeringen in nieuwe infrastructurele werken of ICT-middelen zijn). Ook kunnen keuzes en besluiten van nu prioritaire onderwerpen leiden tot investeringen die deze collegeperiode overschrijden. Dat is voor latere uitwerking en concretisering, al dan niet aan de hand van concrete cases. In deze voorjaarsnota zijn nog geen concrete voorstellen voor benutting van deze ruimte vanaf 2020 opgenomen.

Overigens zal in de komende jaren al een beslag op de middelen uit 2020 worden gelegd, bijvoorbeeld door het vaststellen van doorlopende beleidsnota's, en onvermijdelijke kosten met een structureel karakter. Het hierboven genoemde bedrag van € 31 miljoen is daarom een maximum dat in de praktijk niet permanent beschikbaar zal blijken.

Financieel kader Voorjaarsnota 2016	2017-2019	2020
bedragen x € 1 miljoen		
inclusief effecten actualisatie financieel beleid		
Totaal beschikbare dekking / baten	492,5	162,8
Basisbegroting + structurele ambities	405,0	131,0
Restant afweegbare ruimte	87,5	31,8

3. Voorstellen basisbegroting

In het onderdeel 'basisbegroting' als integraal onderdeel van de totale (meerjaren)begroting 2017, is het min of meer vastliggende deel van de begroting opgenomen. Dit zijn de kosten die voor 2017 als vast worden getypeerd, voor latere jaren in de komende periode deels beïnvloedbaar kunnen worden.

Wij stellen voor om de volgende categorieën met bijbehorende middelen op te nemen en deze integraal onderdeel te laten zijn van de (meerjaren)begroting 2017.

- De kosten voor de uitvoering van wettelijke taken op minimaal dan wel onvermijdelijk niveau.
- De harde bestuurlijke verplichtingen waar de Provincie zich op heeft vastgelegd.
- Het huidige kostenniveau volgens de huidige meerjarenbegroting van personeel en bedrijfsvoering.
- De kapitaallasten (rente en afschrijvingen).

Als bijzondere categorieën worden daar aan toegevoegd:

- De ondersteuning aan de infrastructuur van instanties en organisaties (instellingen).
- De kosten van Provinciale Staten (incl. Rekenkamer).

Voor een nadere onderbouwing verwijzen we naar de bijlage, notitie 'basisbegroting zerobased heroverweging'.

Op basis van de huidige meerjarenbegroting geeft de tabel hierna een actueel financieel beeld voor bovenstaande onderdelen:

	2017	2018	2019
<i>Wettelijke taken</i>	29.706.877	32.236.077	30.341.377
<i>Bestuurlijke verplichting</i>	27.038.487	26.340.935	20.075.294
<i>Personeel</i>	36.775.778	36.653.478	36.518.378
<i>Bedrijfsvoering</i>	5.964.358	5.876.558	6.046.658
<i>Instellingen</i>	17.638.061	17.638.061	17.635.811
<i>Kapitaallasten</i>	17.689.307	18.029.981	17.948.061
<i>Provinciale Staten</i>	1.475.324	1.475.324	1.658.124
Basisbegroting	136.288.192	138.250.414	130.223.703

Uit de notitie 'basisbegroting zerobased heroverweging' en uit de beraadslagingen op 17 maart 2016 in de Statencommissie Bestuur, komt een aantal vervolgacties naar voren:

- Doorontwikkeling van de organisatie, o.a. matchen van personeel op de gekozen basis en ambities
- Doorontwikkeling van de bedrijfsvoering, resulterend in modernisering van de ondersteunende dienstverlening
- Institutionele infrastructuur bezien op toegevoegde waarde voor prioritaire taken en ambitiekeuzes. Bijzonder aandacht zal daarbij worden besteed aan de evaluatie van de planbureaufunctie

van de ZB en het onderzoek naar overlap, synergie, samenwerking en samengaan van de zogenoemde groene instellingen.

- Beheer van droge en natte infrastructuur: de invoering van assetmanagement wordt benut om een efficiencyslag te kunnen maken en er gaat gewerkt worden met onderhoudsvoorzieningen.
- Toekomstvisie Fietsvoetveer

Deze acties worden in 2016 opgepakt.

4. Invulling ambities

Inleiding

In het eerste hoofdstuk van deze nota hebben wij onze visie weergegeven. Centraal staan de invulling van het coalitieakkoord, de veranderende provinciale rol, de ruimte om te kunnen investeren en het werken aan opgaven. Daarnaast was er aandacht voor de gevolgde werkwijze. Het gaat ons er om erom de inkomsten en uitgaven structureel in balans te houden vanuit een scherpe focus en prioriteitstelling.

De voorstellen zijn onderstaand in drie blokken aangegeven:

- Voorstellen rond prioritaire investeringen.
- Voorstellen voor integrale budgettering op maatschappelijke opgaven.
- Voorstellen voor de overige ambities.

Prioritaire investeringen

Het is belangrijk om als middenbestuur nieuwe impulsen aan Zeeland te kunnen geven en nieuwe opgaven ter hand te kunnen nemen. De koers ontlent we aan 'Zeeland 2040'. De uitdaging is om de krachten te bundelen. De commissie structuurversterking en werkgelegenheid zal bovendien een momentum opleveren om nog nadrukkelijker te kijken naar mogelijkheden de economische structuur te versterken. De tendens is dat in de loop van de jaren steeds meer budget komt vast te liggen, waardoor de nadruk van de Provincie op beheer en het instandhouden van netwerk komt te liggen. In onze visie moet de nadruk verschuiven naar een meer ontwikkelende Provincie die vanuit haar taakveld bijdraagt aan de aanpak van maatschappelijke opgaven. Onze inzet is de investeringsruimte de komende jaren verder te vergroten.

Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven stellen wij voor via een bestemmingsreserve budget te reserveren voor de prioritaire investeringen (de investeringsagenda) in de komende jaren. Wij stellen voor deze bestemmingsreserve over de jaren 2017, 2018, 2019 te voeden met in totaal € 28,5 miljoen. Daarna kan de reserve jaarlijks verder worden gevoed.

Met de investeringsagenda beogen wij een flexibele schil te creëren voor investering in het Zeeuwse vestigingsklimaat en de economische structuur. Randvoorwaarden voor aanwending van de bestemmingsreserve zijn:

- het gaat om incidentele bijdragen of financiële impulsen
- besluitvorming over financiële inzet vanuit de bestemmingsreserve wordt expliciet aan uw Staten voorgelegd
- de investering / financiële impuls leidt tot duurzame meerwaarde voor Zeeland, waarbij eventuele structurele kosten (life cycle costs) voor instandhouding via reguliere budgetten worden gedekt.

Voor het bepalen van de prioritaire investeringen willen wij met u, en met partners die bij onderwerpen betrokken zijn, een zorgvuldig proces doorlopen, om te komen tot de provinciale inzet.

Voor het vormen van een investeringsagenda hebben wij vooralsnog vijf onderwerpen in beeld voor een eerste schil en één onderwerp voor de tweede schil. De onderwerpen vanuit de eerste schil dienen wat ons betreft prioriteit te krijgen en worden als eerste gewogen voor wat betreft de aanwending van de bestemmingsreserve. Vanuit de tweede schil kan aanvullend een beroep worden gedaan op de bestemmingsreserve, als er in de periode tot en met 2019 vanuit de eerste schil onderwerpen zicht is op ruimte of gericht op de langere termijn tussen 2019 en 2027.

Vervolgens kan het verloop van de investeringsagenda leiden tot nieuwe voorstellen om de bestemmingsreserve voor nieuwe investeringen te benutten, of juist om geen geld meer te reserveren voor eerder benoemde onderwerpen.

In het kader van prioritaire investeringen hebben wij voor de eerste schil op dit moment vier onderwerpen in beeld:

- 1) Campus Zeeland: Volgend op het advies Campus Zeeland zijn wij met betrokken partijen en met u in overleg over invulling van verschillende onderdelen. De kadernota hebben we aan u voorgelegd. Een provinciale investering is bedoeld om een impuls te geven aan de Zeeuwse kennisinfrastructuur en daarmee van de economische structuur en leefbaarheid van Zeeland.
- 2) Economische Innovatie / Innovatiefondsen: Versterking van de innovatiekracht van economische sectoren is belangrijk voor de concurrentiekracht van bedrijven in Zeeland. Met innovatie- en investeringsregelingen verwachten we hieraan een impuls te kunnen geven.
- 3) Programma Zuidwestelijke Delta: In het Nationaal Deltaprogramma liggen de voor Zeeland belangrijke opgaven voor de komende jaren vast. Vanuit dit programma richt de Provincie zich op de bescherming tegen hoogwater, het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit en op de beschikbaarheid van voldoende zoetwater. Voor het realiseren van een vitale en veilige delta zijn aanpassingen nodig die in de afgelopen jaren zijn voorbereid. Op basis van de bestuursakkoorden van de afgelopen jaren zijn hiervoor reeds middelen opgenomen in het onderdeel bestuurlijke verplichtingen in de basisbegroting. Er is nu een hecht samenwerkingsverband met een groot onderling draagvlak voor de ontwikkelrichting. Daarvoor is ook provinciale inbreng nodig.
- 4) Infrastructuur: In het coalitieakkoord is voor de Zanddijk Yerseke, de N290 Terneuzen en Midden-Zeeland route afgesproken in deze periode de voorbereidingen te doen. Naast deze grote projecten worden ook kleinere infrastructurele projecten, zoals verkeersveiligheidsprojecten, landbouwroutes en fietsinfrastructuur hieronder opgenomen.
Overigens hoeven de investeringen in deze infrastructuur niet persé in één keer uit de reserve te worden gedekt, maar kunnen de lasten op basis van jaarlijkse afschrijving over de tijd worden uitgesmeerd (zie hiervoor hoofdstuk 5).
- 5) Vestigingslocaties Bedrijvigheid: Voor nieuwe bedrijvigheid en een aantrekkelijk vestigingsklimaat zijn kwalitatief goede en moderne bedrijventerreinen van belang. Wij willen samen met de gemeenten een impuls geven aan de bedrijventerreinen als vestigingsvoorwaarde voor bedrijven, onder meer via een herstructureringsfonds bedrijventerreinen.

In de zogenaamde tweede schil plaatsen we de opgave natuurontwikkeling voor een bedrag van € 4,5 miljoen. Vanuit de verkoop van gronden is in 2015 aanvullend nog € 3,5 miljoen beschikbaar. Mocht op basis van vrijwillige grondverwerving een groter deel van het natuurnetwerk Zeeland kunnen worden gerealiseerd en daar in het investeringsfonds ruimte voor zijn dan willen wij de kansen hiervoor benutten. Ondanks de financiële beperkingen willen we ons inzetten om in de periode tot en met 2027 het Natuurnetwerk Zeeland te realiseren.

Integrale budgettering gericht op maatschappelijke opgaven

'Samen met partners werken aan maatschappelijke opgaven'. Dat is de richting die wij het coalitieakkoord hebben gekozen en dat is ook de koers die gezamenlijk in interprovinciaal verband is vastgelegd als toekomstrichting voor het middenbestuur (Kompas 2020). De opgaven zijn leidend. In de opzet van de begroting 2017 willen we dit ontwikkelproces ondersteunen door voor enkele eerste opgaven te werken met integrale budgettering. Daartoe bundelen we de budgetten op vier opgaven:

1. Aantrekkelijk Zeeland: We willen de recreatieve en toeristische aantrekkelijkheid van Zeeland, de Zeeuwse kust behouden en versterken. Daarvoor is een samenspel tussen verschillende elementen en tussen verschillende partners essentieel. Het gaat daarbij om doelen te combineren op het gebied van ruimtelijke ordening, vanuit vrijetijdseconomie, vanuit op beleven gerichte mobiliteit en vanuit aantrekkelijke natuur. We stellen voor hiervoor € 4 miljoen (te verdelen over 2017, 2018 en 2019) op te nemen.
2. Zichtbaar Zeeland: De aantrekkingskracht voor bedrijven, inwoners, toeristen en cultuurliefhebbers willen wij extra zichtbaar maken. Via evenementen, bijzondere gelegenheden zoals de Four Freedoms Awards en marketing en promotie zetten wij in op een brede gecoördineerde aanpak. We willen benutten wat Zeeland bijzonder maakt. Hiervoor bundelen we middelen, wat leidt tot een budget van € 5,6 miljoen voor drie jaar.
3. Leefbaarheid en Stad: Met de veranderende bevolking in Zeeland en het ontbreken van een grote centrumstad is een belangrijke opgave om in Zeeland de leefbaarheid en stedelijke aantrekkelijkheid op peil te houden, een cruciale vestigingsfactor. Daarvoor wordt door de provincie geïnvesteerd in het voorkomen van verkrotting van woningen, bereikbaarheid voor de Zeeuwse inwoners ondersteunen, wordt gewerkt aan de krimp aanpak en worden gemeentes ondersteund ten aanzien van voorzieningenbeleid. Dit willen we samenhangend doorzetten naar een aanpak gericht op leefbaarheid en de belangrijke functies die de Zeeuwse steden daarin hebben. We stellen voor hiervoor een budget van € 7,5 miljoen op te nemen voor drie jaar.
4. Circulaire Economie en Energie: De grote industrie in Zeeland, die zich 40 tot 50 jaar geleden in Zeeland heeft gevestigd, moet presteren een wereldwijde concurrentiestrijd. Tegelijkertijd gaan de veranderingen voort om te komen tot meer duurzame vormen van energieopwekking en productie. Verschillende activiteiten om deze ontwikkeling in Zeeland te stimuleren wordt in deze opgave gebundeld. We stellen voor hiervoor € 2,7 miljoen op te nemen voor drie jaar.

Dit vormt een eerste stap in een ontwikkeling naar het opgavegericht werken die wij de komende maanden en jaren verder in willen gaan vullen. Voor zowel de uitwerking en invulling van de vier genoemde opgaven als voor het benoemen van nieuwe opgaven in de komende jaren, wellicht zelfs nog in de opbouw naar de begroting 2017, zullen wij u verdere voorstellen doen.

Overige ambities

Ook voor de invulling van de overige ambities, maken we de weging vanuit de eerder genoemde uitgangspunten. Met deze voorjaarsnota willen wij nog niet de deelbedragen benoemen op het laagste detailniveau. We willen per ambitie nog ruimte laten om detailafwegingen te maken in het proces van de opbouw van de begroting 2017. De overige ambities zijn geordend en gebundeld naar de begrotingsprogramma's.

Vooraf zijn nog een aantal onvermijdelijke ambities aangeduid en wordt het werken met business cases benoemd. De hieronder genoemde bedragen zijn aanvullend op de bedragen uit de basisbegroting en aanvullend op bovengenoemde bedragen voor het investeringsfonds en de opgaven.

Onvermijdelijke zaken

Als gevolg van veranderende regelgeving of andere veranderingen is het (zo goed als) onvermijdelijk bepaalde (extra) middelen op te nemen in de begroting voor 2017 en verder. In de provinciale meerjarenbegroting was daar nog niet in voorzien. Daarom zijn deze onderwerpen geen onderdeel van de Basisbegroting. We stellen voor om voor zwemwatercontrole, de faunabeheereenheid, extra baggerwerken fietsvoetveer, onkruidbestrijding wegen, de participatiewet, 7x24 uursbediening en opleidingsbudget extra middelen toe te delen. Voor de onderbouwing van de specifieke onderwerpen verwijzen wij naar de desbetreffende ambitieformats zoals u deze heeft ontvangen voor de Commissie Bestuur van 17 maart. Dit betreft structurele middelen, waarbij bedragen nog wel verschillen vanwege fluctuerende kosten voor baggerwerken en oplopende omvang van afspraken vanuit de participatiewet. In de totale periode betreft dit een bedrag van € 2,15 miljoen (over 2017, 2018 en 2019 samen).

Business Cases

Voor een aantal onderwerpen zou de ruimte voor investeringen moeten voortkomen uit besparingen in de latere jaren. Wij stellen hiervoor 'business cases' uit te werken. Zoals met de toekomstvisie Westerschelde Ferry wordt verkend wat de mogelijkheden zijn, stellen wij voor dit ook te doen voor het wegenbeheer en het beheer van kunstwerken en het kanaal door Walcheren (assetmanagement) en daarnaast ook voor de modernisering en doorontwikkeling van de provinciale bedrijfsvoering. Derhalve zijn specifieke investeringen voor deze aspecten nu niet opgenomen in de voorstellen voor extra middelen uit de ambitieruimte.

Omgeving

Onder omgeving vallen budgetten voor ruimtelijke ontwikkeling, waterbeheer, bodem en milieu. De omgevingskwaliteiten in Zeeland zijn een belangrijke basiskwaliteit en bescherming en behoud daarvan maken deel uit van het provinciale takenpakket. Beleidsmatig is het Omgevingsplan richtinggevend. Een deel van de middelen die voorheen binnen de reguliere programma's was opgenomen is nu binnen de opgaven beschikbaar. Voorstel is voor deze inspanningen € 9,5 miljoen uit te trekken. Hierin valt het budget van € 2,3 miljoen om in 2016 een tweede subsidieronde voor de Provinciale Impuls Wonen uit te zetten. Daarnaast gaat het om zaken als onderzoek en ondersteuning ten behoeve van de woningmarkt, bedrijventerreinen en omgevingsbeleid, bodem- en waterprojecten, implementatie van de omgevingswet, bodemsaneringen en materiële budgetten voor de RUD.

Natuur en Platteland

Onder natuur en platteland vallen voorstellen met betrekking tot natuurontwikkeling, het kavelruilbureau en instellingen natuur en landschap. Voor natuurontwikkeling is de inzet om in de periode tot 2027 het Natuurnetwerk Zeeland te realiseren, zoals afgesproken met het ministerie van Economische Zaken. In de jaren 2017, 2018 en 2019 reserveren we bovenop de basisbegroting € 7,2 miljoen voor natuurdoelstellingen en het kavelruilbureau. Dit is € 2,4 miljoen per jaar. Daarnaast is aanvullend vanuit verkoopresultaten BBL-grond ruim € 3 miljoen beschikbaar in een aparte bestemmingsreserve voor natuurontwikkeling. Verder zetten we erop in om natuurontwikkeling zo mogelijk vanuit de investeringsagenda te ondersteunen, gelet op de inspanningsverplichting tot 2027.

Regionale Economie

Via het investeringsfonds en de opgaven zetten we in op de economie in Zeeland. Aanvullend stellen we voor om voor maintenance, logistiek, food, economische acquisitie, de digitale agenda, arbeidsmarkt en Kenniswerf/ Dok 41 € 3,9 miljoen uit €1,3 miljoen per jaar, uit te trekken.

Regionale bereikbaarheid

Voor het openbaar vervoer zijn de vaste kosten van de busconcessie en de Westerschelde Ferry in de basisbegroting opgenomen. Voor toeristische mobiliteit en de invulling van de mobiliteitsgarantie wordt de invulling via de opgaven Aantrekkelijk Zeeland en Leefbaarheid en Stad ingevuld. Voor de infrastructurele investeringen wordt middels inzet van het investeringsfonds voorzien. Voor verkeersveiligheid, onderdelen van het mobiliteitsplan, concessiebeheer, ecologische bermbeheer, incidentmanagement, verhoging van de kwaliteit van het wegenonderhoud en oplossen knelpunten busvervoer wordt voorgesteld €5,4 miljoen uit te trekken. Dit is € 1,8 miljoen per jaar.

Culturele infrastructuur en monumenten

Cultuur vormt een belangrijk onderdeel van het Zeeuwse vestigingsklimaat. Naast de grote evenementen vanuit de opgave Zichtbaar Zeeland wordt voorgesteld voor cultuur € 10,1 miljoen op te nemen. Dit is bijna € 3,4 miljoen per jaar. De 'grote' instellingen maken voor 2017 al onderdeel uit van de basisbegroting.

Openbaar Bestuur

We zetten in op een krachtig openbaar bestuur in Zeeland. Dat vraagt bestuurlijke en ambtelijke inzet van ons college en van onze bestuurlijke partners. Op een aantal onderdelen vinden wij het belangrijk hier ondersteunend financiële middelen voor beschikbaar te stellen. Dit is op het vlak van de bestuurlijke spiegeling (Zeeuwse slagkracht), inzet voor bestuurlijke integriteit en bestrijding criminaliteit via het RIEC en inzet op de Zeeuwse lobbykracht. De financiële inzet is beperkt, namelijk afgerond € 0,3 miljoen, ruim € 100.000 per jaar.

Bedrijfsvoering

Voor het grootste deel wordt de inzet om de bedrijfsvoering te vernieuwen, verbeteren en efficiënter te maken uitgewerkt via de systematiek van de business cases. Naar aanleiding van het rapport Necker van Naem, de voornemens uit het coalitieakkoord en de evaluatie van de reorganisatie zetten wij in op organisatieontwikkeling. Hiervoor stellen wij voor € 0,2 miljoen per jaar te reserveren, totaal € 0,6 miljoen.

Financiële vertaling op hoofdlijnen

Rekening houdend met bovenstaande voorstellen geeft het financiële kader voor de begroting 2017 in hoofdlijnen het volgende beeld:

Financieel kader Voorjaarsnota 2016	2017-2019	2020
bedragen x € 1 miljoen		
inclusief effecten actualisatie financieel beleid		
Investerings		
(inclusief bestemming € 1,5 uit 2016)	28,5	0,0
Opgaven	19,8	0,0
<i>Aantrekkelijk Zeeland</i>	4,0	
<i>Zichtbaar Zeeland</i>	5,6	
<i>Leefbaarheid en Stad</i>	7,5	
<i>Circulaire Economie en Energie</i>	2,7	
Overige ambities	39,2	1,0
<i>Onvermijdelijk</i>	2,2	1,0
<i>Omgeving</i>	9,5	
<i>Natuur en Platteland</i>	7,2	
<i>Regionale Economie</i>	3,9	
<i>Regionale bereikbaarheid</i>	5,4	
<i>Culturele infrastructuur en monumenten</i>	10,1	
<i>Openbaar bestuur</i>	0,3	
<i>Bedrijfsvoering</i>	0,6	
Basisbegroting	405,0	130,0
<i>Totaal lasten</i>	492,5	131,0
<i>Totaal beschikbare dekking / baten</i>	492,5	162,8
<i>Restant afweegbare ruimte</i>	0,0	31,8

5. Vernieuwing en actualisering financieel beleid

In dit hoofdstuk lichten we de voorstellen toe voor de financiële spelregels in deze statenperiode. Deze voorstellen geven mede invulling aan het coalitieakkoord en komen voort uit het project zerobased heroverwegen. Tevens houden ze rekening met de wet- en regelgeving en geven verdere invulling aan de bevoegdheidsverdeling tussen Gedeputeerde - en Provinciale Staten.

Twee belangrijke uitgangspunten in het financieel beleid zijn vastgelegd in wetgeving en opgelegd door onze toezichthouder, namelijk:

- Het hanteren van een stelsel van baten en lasten: inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan de periode (begrotingsjaar) waarin de activiteit heeft plaatsgevonden. Dit in tegenstelling tot het Rijk dat het kasstelsel hanteert: het moment van betalen / ontvangen is daar bepalend voor de begroting-jaarrekening.
- Een structureel reëel evenwicht in de meerjarenbegroting tussen lasten en baten. In de begroting worden jaarlijks de structurele lasten gedekt door de structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in, dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen en de begroting/meerjarenraming volledig is.

Onderwerpen en voorstellen

In deze voorjaarsnota leggen we u een aantal kaders voor. Deze hoofdlijnen leggen we later dit jaar via een herziening van de financiële verordening aan uw Staten voor, zodat ze in 2017 van kracht kunnen zijn.

Het gaat om de volgende hoofdonderwerpen:

- a) Activeren en afschrijven
- b) Bestemmingsreserves
- c) Voorzieningen groot onderhoud
- d) Overhevelen van budgetten
- e) Revolverend financieren
- f) Rente
- g) Indexering
- h) Stelposten provinciefonds en onvoorzien
- i) Afwikkelverschillen voorgaande boekjaren
- j) Begrotingswijzigingen

A. Activeren en afschrijven

Op grond van het aangepaste BBV wordt het met ingang van het begrotingsjaar 2017 verplicht om alle nieuwe investeringen in vaste activa op de balans op te nemen en over de verwachte economische levensduur af te schrijven. Nieuw hierbij is dat dit ook gaat gelden voor bijvoorbeeld investeringen in nieuwe provinciale wegen (zogenaamde investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut). Voor nieuwe investeringen zal aan uw Staten een voorstel tot een investeringskrediet worden voorgelegd, inclusief eventuele gevolgen voor onderhoud- en beheerlasten.

Voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten bestaan in de begroting verschillende mogelijkheden. Deze lasten kunnen worden gedekt binnen de functionele ramingen in de bestaande (meerjaren)begroting, of door middelen uit een daartoe gevormde bestemmingsreserve aan te wenden. Ook een combinatie van deze twee opties is mogelijk.

Het maken van een keuze uit deze opties is en blijft een keuze van uw Staten op het moment van het beschikbaar stellen van het krediet.

Voorstellen:

- Start van afschrijving met ingang van het begrotingsjaar na ingebruikname / gereedkomen van het actief.
- Het moment van eventuele benodigde vervangingsinvesteringen na afloop van de vastgestelde afschrijvingsperiode hangt af van de mogelijkheden om de 'oude' investering eerst langer te gebruiken.
- Dekking van afschrijvingslasten vindt in eerste aanleg plaats ten laste van bestaande ramingen of een eerder voor dat doel gevormde bestemmingsreserve.
- Bij geen of onvoldoende ruimte in bestaande ramingen wordt voor (het restant van) de afschrijvingslasten direct een bestemmingsreserve gevormd ten laste van de budgettaire ruimte of de algemene reserve mits de financiële positie in dat jaar, de weerstandsratio, groter dan 1,5 blijft na verwerking. Indien de ratio lager wordt, zal bij het dekkingsvoorstel alternatieve dekking moeten worden aangegeven.

B. Bestemmingsreserves

Provinciale Staten kunnen besluiten tot het instellen van bestemmingsreserves en besluiten tot de aanwending hiervan. Bestemmingsreserves worden gevoed voor een specifiek bestedingsdoel (bijvoorbeeld de dekking van kapitaallasten, vervangingsinvestering, specifieke meerjarig projecten). Reserves zijn 'spaarpotten', waarmee vermogen wordt vastgelegd voor een specifiek doel en dienen niet primair ter afdekking van exploitatierisico's. Daar is de algemene reserve voor bedoeld. Ze zijn dus niet bedoeld voor het dekken van reguliere exploitatielasten (anders dan afschrijvingen) of het sparen vanuit onderbesteding op reguliere exploitatiebudgetten.

Voorstellen:

- Terughoudend omgaan met het vormen van nieuwe bestemmingsreserves. Criteria zijn meerjarige projecten van substantiële financiële omvang, een afgebakende periode, een vastgesteld budget en nog niet bestede middelen ontvangen van derden (particulieren / bedrijven).
- Onttrekkingen aan bestemmingsreserves in een begrotingsjaar zijn gelijk aan de daadwerkelijk gerealiseerde uitgaven voor dat doel in dat jaar, mits het resterende saldo in de reserve voldoende is. Bij onderbesteding ten opzichte van de geraamde onttrekking in een jaarschijf van de begroting blijft het restant beschikbaar voor dezelfde activiteit in een volgend begrotingsjaar in de bestemmingsreserve tot maximaal het einde van de vooraf vastgestelde projectduur / periode bestemmingsreserve.
- Indien de benodigde onttrekking aan een bestemmingsreserve voor een meerjarige activiteit in een boekjaar hoger is dan begrote onttrekking, is dit toegestaan zonder goedkeuring van PS vooraf (vindt plaats bij vaststellen van de jaarstukken), mits het saldo van de bestemmingsreserve aan het einde van het boekjaar niet negatief wordt.

C. Voorzieningen groot onderhoud

Volgens het BBV zijn de kosten van (klein en groot) onderhoud niet levensduur-verlengend en mogen daarom niet worden geactiveerd. Kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud dienen ineens

ten laste van de begroting op het moment van uitvoering te worden gebracht. Klein onderhoud dient in de jaarlijkse begroting te worden geraamd. Groot onderhoud kan op twee manieren in de begroting worden opgenomen:

1. Kosten in het jaar van uitvoering direct ten laste van de begroting brengen (huidige situatie, via Provinciale Staten).
2. Kosten in het jaar van uitvoering ten laste van een (vooraf) gevormde voorziening brengen (voorgestelde nieuw situatie).

Voordelen van de tweede optie ten opzichte van de huidige situatie zijn:

- de onderhoudslasten worden (via de voeding van de onderhoudsvoorziening) gelijkmatig over de jaren verdeeld. Daarmee worden de onderhoudskosten overzichtelijk.
- er komen geen pieken en dalen in de begroting in verband met grote onderhoudslasten die eens in de x jaar moeten worden uitgevoerd.
- het beperkt het effect dat einde van het boekjaar budget wordt besteed omdat er budget over is.
- overhevelen van budget omdat onderhoud (deels) een jaar later wordt uitgevoerd is niet meer nodig.

Voor het gebruik van een voorziening is het noodzakelijk dat er een beheerplan voor het betreffende kapitaalgoed is en dat dit beheerplan ook periodiek wordt geactualiseerd.

Voorstellen:

- Een 'voorziening groot onderhoud gebouwen' instellen met een minimale beheerplan periode van 10 jaar.
- Een 'voorziening groot onderhoud infrastructuur' instellen met een minimale beheerplan periode van 10 jaar.

D. Overhevelen van budgetten

Op basis van de zomernota 2015 is een bestemmingsreserve meerjarige projecten gevormd waar budget-overhevelingen op worden gemuteerd, zodat het verloop van de algemene reserve hierdoor niet wordt beïnvloed. Met het statenbesluit over de voorjaarsnota 2012 zijn de huidige beleidsregels met betrekking tot overhevelen van budget vastgelegd. Restanten van structurele exploitatiebudgetten komen niet voor overboeken in aanmerking.

Voorstel:

- Handhaven van de beleidsregels overhevelen uit de voorjaarsnota 2012 en de verwerkingswijze via bestemmingsreserve meerjarige projecten. Overboeken buiten de vooraf door Provinciale Staten geaccordeerde periode (statenperiode) niet toestaan

E. Revolverend financieren

Een revolverend fonds is een fonds waaruit *financiering* aan derden wordt verstrekt. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het verstrekken van leningen, het bieden van garanties of door middel van participaties in aandelenkapitaal. De aflossingen en vergoedingen op de financiering vloeien terug naar het fonds, waardoor deze middelen opnieuw kunnen worden ingezet voor nieuwe projecten. Doel is dat het fonds zich hiermee in stand kan houden. Hiermee onderscheidt een revolverend fonds zich van een subsidie. Deze laatste staat immers (meestal) voor 'eens gegeven, blijft gegeven' als aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

Alle vormen van financiële stimulerings (zoals het verstrekken van geldleningen), waaronder revolverende financiering, hebben een verschillend risicoprofiel maar ze hebben gemeen dat die risico's er zijn en dat er daarmee een noodzaak is voor het treffen van passende beheermaatregelen.

Het provinciaal beleid voor het verstrekken van leningen en garanties is vastgelegd in het Statenbesluit financieringsstatuut 2013 Provincie Zeeland van 14 maart 2014. Beide vormen zijn op grond van dit statuut toegestaan, mits er sprake is van een publiek belang voor deelname door de Provincie, onder marktconforme voorwaarden. Beiden vergen een besluit van PS. Op basis van de wet Fido is het niet toegestaan voor decentrale overheden om te speculeren met eigen middelen.

Revolverende middelen worden in de provinciale administratie verwerkt als balansmutaties (lening / aandelenkapitaal) en hebben in eerste aanleg geen invloed op hoogte van de lasten in de exploitatiebegroting. Wel van invloed op de exploitatie zijn de risico's (met name niet (volledige) terugbetaling) en de rente- en beheerkosten van het fonds. Daarvoor is budget in de begroting nodig. Een subsidie is geen rechtstreekse balansmutatie, maar vergt direct budget (dekking) in de provinciale begroting.

Voorstellen:

- Bij revolverend financieren hanteert de provincie een rendementseis of rentevergoeding, waarmee het aflossingsrisico en de rente- en beheerkosten worden opgevangen
- De looptijd van provinciale deelname in het revolverende fonds dient vooraf te worden afgebakend
- De dekking voor een eventueel noodzakelijke verliesvoorziening en voor de beheerkosten komt vanuit bestaande functionele budgetten in de (meerjaren)begroting
- Storting in een revolverend fonds vindt plaats op basis van expliciete besluitvorming door het college, onder voorwaarde van beschikbaarheid van middelen en dekking voor rente- en risicokosten in de exploitatie.
- Garantstellingen worden verleend voor de realisatie van provinciale beleidsdoelstellingen in een afgebakende periode. Provinciale Staten besluiten over het verlenen van een garantstelling en bepalen de voorwaarden.

F. Rente

Bij rentetoerekening wordt beoogd de gemiste rente toe te rekenen, doordat investeringen en het aanhouden van reserves een beslag doen op de liquide middelen van de provincie. Deze middelen kunnen niet worden uitgezet, dus worden dan de 'gemiste' rentebaten als lasten op de investeringen en reserves geboekt.

De Provincie rekent nu geen rente toe aan eigen geactiveerde investeringen en reserves. Door Provinciale Staten is tot een drietal uitzonderingen besloten, te weten de investering in de KKS, de GREX Waterdunen en de voorfinanciering van Perkpolder. We stellen voor de bestaande lijn te continueren.

Door de forse investering in de WST/KKS is de Provincie in een langjarige leensituatie gekomen en loopt daardoor nu geen rentebaten mis. Daarnaast is de Provincie sinds de invoering van het schatkistbankieren verplicht om middelen boven een bepaalde grens tijdelijk af te storten bij het Rijk, waarover geen rente wordt ontvangen. Op grond van art. 45 BBV is het wettelijk niet toegestaan om rente toe te voegen aan voorzieningen, tenzij deze voorziening wordt berekend op contante waarde.

Bij de recente wijziging van het BBV doet de commissie BBV de aanbeveling om geen rente over het eigen vermogen toe te rekenen. Toerekenen van rente is administratief bewerkelijk, is niet transparant en komt de vergelijkbaarheid niet ten goede, omdat er vele mogelijke berekeningswijzen zijn voor het rentepercentage. We onderschrijven deze opvatting.

Voorstellen:

- Geen rente toerekenen aan de eigen financieringsmiddelen en vaste activa, tenzij hiertoe een specifiek besluit van PS over is/wordt genomen (WST-KKS).
- Bij voorfinanciering aan derden door provinciale middelen brengen we een marktconforme in rekening.

G. Indexering

Indexering is een compensatie voor inflatie. Het beleid voor het indexeren van de provinciale begroting is vastgelegd in de Voorjaarsnota 2012.

Overigens staat het vast te stellen indexpercentage voor de provinciale begroting niet gelijk aan het indexpercentage van integrale kostensubsidies. Het provinciaal *budget* wordt geïndexeerd, waaruit een eventueel te verstrekken subsidie wordt gedekt. Of en voor welk bedrag een instelling voor een integrale kostensubsidie in aanmerking komt, is afhankelijk van de onderbouwde subsidieaanvraag en de geldende subsidievoorwaarden. Indexering van subsidiebedragen maakt geen onderdeel uit van de provinciale subsidieverordening en het subsidiebesluit.

Voorstel:

- Handhaven bestaande indexeringsbeleid en daarbij het indexpercentage voor de materiële budgetten in de begroting 2017 stellen op 1%.

H. Stelposten provinciefonds en onvoorzien

Stelposten en de post onvoorzien zijn ramingen waar nog geen concreet bestedingsdoel voor is vastgelegd (bijvoorbeeld de resterende budgettaire ruimte, stelposten provinciefondsuitkering) of een post voor een benoemd beleidsdoel waarvoor nog een concreet bestedingsplan opgesteld moet worden (bijvoorbeeld stelpost omgevingsplan t/m 2018).

Op dit moment is € 50.000 in de begroting opgenomen als post onvoorzien. Dit is een zeer beperkt bedrag in relatie tot totale omvang van de begroting en als achtergrond. Een post onvoorzien in de begroting is niet wettelijk verplicht.

Op dit moment zijn er tevens drie stelposten met betrekking tot de uitkering uit het provinciefonds:

- Een stelpost om effecten van wijzigingen van het accres van de algemene uitkering provinciefonds op te kunnen vangen;
- Een stelpost om effecten van wijzigingen van de groeifactor motorrijtuigenbelasting (MRB) binnen de algemene uitkering provinciefonds op te vangen;
- Een stelpost om effecten van het overschrijden van het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) plafond op te vangen.

Wij stellen voor de eerste stelpost te handhaven, aangezien het accres tenminste 2 maal per jaar wordt bijgesteld en een structureel effect heeft. Tevens wordt het accres voor enig jaar pas in mei van het jaar

erna definitief vastgesteld. Met deze stelpost wordt voorkomen dat negatieve bijstellingen van het accres direct moeten leiden tot bijstellingen, taakstellingen of begrotingswijziging. Bijstellingen van plus of min een half miljoen tot een miljoen en een cumulatief effect van ruim een half miljoen per jaar zijn niet ongebruikelijk de afgelopen jaren. Wij stellen daarom voor om een marge van circa 5% van de algemene uitkering aan te houden als maximale buffer (afgerond € 3 miljoen) en te blijven monitoren of dit in de nieuwe systematiek toereikend is. Door het hanteren van deze buffer kan de stelpost 'budgettaire ruimte' volledig vrij aanwendbaar blijven, vrij van risico's met betrekking tot de provinciefondsuitkering.

De groeifactor MRB komt bij de herziening van het provinciefonds naar verwachting met ingang van 2017 te vervallen. Daarom kan een stelpost voor wijzigingen van deze factor komen te vervallen en gaat dit onderdeel uitmaken van de stelpost accres provinciefonds.

Sinds de instelling van het BCF plafond (1-1-2015) laat de ontwikkeling van de ruimte onder het plafond een positief beeld zien, waardoor de algemene uitkering van het provinciefonds toeneemt. Het risico van overschrijding en derhalve een korting op de algemene uitkering, zou met één stelpost voor het (accres) provinciefonds beperkt kunnen worden.

Voorstellen:

- Handhaven van de structurele stelpost (accres) provinciefonds op vooralsnog maximaal € 3 miljoen (circa 5% van totale algemene uitkering). Vrijval van het restant van de stelpost in het betreffende begrotingsjaar te betrekken na ontvangst van de septembercirculaire
- De post onvoorzien afschaffen
- Overige bestaande stelposten toevoegen aan budgettaire ruimte

I. Afwikkelverschillen voorgaande boekjaren

Jaarlijks valt vanuit het afwikkelen van (subsidie)verplichtingen een bedrag vrij ten gunste van het rekeningsaldo. Dit is het gevolg als de uiteindelijke rekening lager is dan voorzien, of deel van een subsidie bij vaststelling lager wordt vastgesteld. In de begroting is hier geen bedrag voor geraamd, omdat dit werd gezien als incidentele en niet te voorspellen afwikkelverschillen. De meevallers worden tussentijds bij een ronde budgetbewaking aan Provinciale Staten gemeld om deze bij de integrale afwegingen te kunnen betrekken.

In het meerjarige verloop van deze post is een structurele component te onderkennen. Voorzichtigheids halve stellen we voor een bedrag van € 250.000 structureel als extra inkomstenpost in de begroting te ramen.

Voorstel:

- In de begroting op de post afwikkelverschillen voorgaande dienstjaren jaarlijks een bedrag van € 250.000 opnemen.

J. Begrotingswijzigingen

Provinciale Staten hebben wettelijk het budgetrecht op programma's. Binnen de Provincie geldt daarnaast sinds de begroting 2015 de afspraak van autorisatie op het niveau van doelstellingen. Verschuivingen binnen een doelstelling hoeven niet expliciet door PS te worden geautoriseerd. Gezien het streven naar meer integrale budgetten en de gewijzigde programma indeling voor de begroting 2017, wordt voorgesteld om het autorisatieniveau voor PS weer op programmaniveau te stellen, met uitzondering van het (nieuwe) programma 'investeringen, opgaven en grote projecten'. De uitzondering houdt verband met de omvang en de

kader stellende rol van Provinciale Staten voor dergelijke projecten en opgaven. Hier past een meer toegesneden budgetrecht per onderwerp.

Met name richting het einde van het jaar is het van belang om de doorlooptijd van begrotingswijzigingen te bezien, zodat voldoende onderbouwd, maar ook tijdig kan worden aangegeven of er een voorstel tot overheveling nodig is.

Voorstellen:

- Het autorisatieniveau voor begrotingswijzigingen van PS vast te stellen op programmaniveau, met uitzondering van het programma 'investeringen, opgaven en grote projecten'.
- Met uw Staten en de Statengriffie bezien of er voor het Statenvoorstel x^e begrotingswijziging te agenderen in de laatste PS-vergadering van het boekjaar een verkorte doorlooptijd (spoedprocedure) kan worden afgesproken

Bijlage: Notitie Basisbegroting

1. Inleiding

1.1 Project zerobased heroverweging en basisbegroting

Het project zerobased heroverweging heeft als doel om, binnen de beschikbare financiële ruimte, deze collegeperiode tot een integrale bestuurlijke heroverweging van provinciale taken en ambities te komen richting de begroting 2017, op basis van de methode zerobased budgetting. Het principe van de methode van zerobased budgetting is dat alles opnieuw gewogen wordt. De provinciale realiteit is dat niet op alle onderdelen van de begroting, en niet op korte termijn, evenveel ruimte is voor heroverweging. Er zijn wettelijke taken, vastliggende contracten en verplichtingen waarvoor er minder vrijheidsgraden zijn. Daarom is het project opgedeeld in twee hoofddelen:

- De fase van de basisbegroting, waarin gezocht wordt naar het min of meer nu vastliggende deel van de begroting; die onderdelen waarvoor een bestuurlijke heroverweging minder zinvol en mogelijk is.
- De fase van de ambitiekeuzes, waarin de waarin de ambities in beeld worden gebracht en de bestuurlijke heroverweging gemaakt wordt.

Deze rapportage doet voorstellen voor onderdelen van de basisbegroting. Het is goed te beseffen dat het einddoel van het project is één integrale begroting 2017. De inzichten en voorstellen in deze basisbegroting zijn niet meer en niet minder dan een tussenstap in het project, bedoeld om de daadwerkelijke keuzeruimte voor ambities scherper te krijgen. De basisbegroting is niet een zelfstandig fenomeen met blijvende betekenis en wordt ook niet als zelfstandig document vastgesteld. Beslismomenten zijn (1) het vaststellen van de voorjaarsnota (kaderstelling voor de Begroting 2017) en (2) het vaststellen van de Begroting 2017.

Deze notitie is alleen cijfermatig geactualiseerd ten opzichte van eerder gepresenteerde versies op basis van de cijfers tot en met het Statenvoorstel 8e begrotingswijziging 2016 (in PS van 3 juni 2016). Dit levert enkele verschuivingen tussen categorieën op en enkele aanvullingen op basis van recente besluitvorming.

1.2 Algemene noties

De Zerobased heroverweging is geen doel op zich. Het is één van de instrumenten om de Provincie en de provinciale organisatie verder op koers te brengen: een Provincie die optimaal bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven en uitdagingen van Zeeland, daarop zo effectief mogelijk samenwerkt met de partners in en buiten Zeeland, en dat doet met een daarop toegeruste organisatie. De voorgestelde keuzes moeten daarom de gewenste ontwikkelingsrichting gaan bevorderen:

- Inhoudelijk de uitvoering van het coalitieakkoord dichterbij brengen en te gaan werken aan de maatschappelijke opgaven
- Voor de organisatie: door-ontwikkelen op efficiency, moderne ondersteuning, samenwerken met partners, efficiënte taakuitvoering, control

Samenhang met de verdere organisatieontwikkeling en de uitvoering van het coalitieakkoord is daarom wezenlijk.

Voor de basisbegroting betekent dat dat er voor verschillende onderdelen nu voorgesteld wordt deze in de basisbegroting te zetten maar dat er wel degelijk sprake moet zijn van een ontwikkelen verbetertraject. In het vervolg van deze notitie zullen deze verbetertrajecten ook aan worden gegeven.

Enkele malen is tegen situaties aangelopen dat er wel sprake is / zou kunnen zijn van vaste verplichtingen, maar dat deze niet in de huidige begroting van 2017 is terug te vinden. Als lijn is

dan gekozen om knelpunten met vaste verplichtingen niet op te lossen via de basisbegroting; deze moeten zo nodig afzonderlijk aan het college en de Staten worden voorgelegd.

Een andere kwestie is het detailniveau van de voorstellen. Zoals hierboven geschetst moet Zerobased bijdragen aan de goede ontwikkelingsrichting voor de Provincie. De discussie zou niet moeten zijn "hoe vaak schilderen we het gebouw; kan dat niet nog minder?", maar wel "hoe wordt een modern provinciaal apparaat het meest efficiënt ondersteund; hoe brengen we dat dichterbij." De zerobased heroverweging is geen bezuinigingsoperatie, maar een heroverwegingsoperatie, een bijdrage om de provincie beter, toekomstgerichter te laten functioneren, binnen en buiten. Daarom is getracht de voorstellen voor de basisbegroting te beperken tot enkele hoofdcategorieën.

In verschillende vormen zijn er in de begroting kleine werkbudgetten, algemene procesbudgetten terug te vinden. In principe zijn deze geen onderdeel van de basisbegroting. Anderzijds is het niet efficiënt en onwerkbaar als er helemaal geen beperkte algemene procesbudgetten zijn, bijvoorbeeld voor het starten van nieuwe processen en opgaven waar nog niet in de dekking is voorzien. Voorstel is daar nu één lijn in te trekken en een beperkt algemeen procesbudget op te nemen.

2. Categorieën

Er zijn verschillende redenen waarom middelen al dan niet in de basisbegroting kunnen worden opgenomen. Daarom is onderscheid gemaakt in een aantal categorieën:

- Decentralisaties
- Wettelijke taken
- Bestuurlijke verplichtingen
- Provinciale infrastructuur
 - o Personeel
 - o Bedrijfsvoering
 - o Instituties
- Kapitaallasten
- Provinciale Staten

Per categorie worden voorstellen gedaan.

2.1 Decentralisaties

Veel van de middelen in het Provinciefonds worden gegeven als decentralisatie-uitkering. Momenteel wordt er gewerkt aan het herijken van het Provinciefonds. Onder andere gaat het daarbij over het opnemen van de brede doeluitkering Verkeer en Vervoer en het geleidelijk laten indalen van de decentrale uitkeringen in het algemene deel van het Provinciefonds. Er wordt door IPO en ministerie gestuurd op het implementeren van voorstellen daartoe per 1-1-2017. Het gaat om forse budgetten: Verkeer en vervoer, natuur, monumenten, bodemsanering, BRZO, bodemconvenant. Vaak, maar niet altijd, gaan deze decentralisatie-uitkeringen gepaard met het sluiten van convenanten met de vakministeries. De Provincie is in principe vrij het Provinciefonds te besteden aan de taken en opgaven waar ze voor staat. Maar hoe zit dat met de decentrale uitkeringen? De algemene toelichting bij de circulaire Provinciefonds zegt daarover: *'Decentralisatie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen (...) zijn verbonden met een zeker doel, waardoor de bestedingsvrijheid materieel wel begrensd kan zijn'*.

In de bijbehorende convenanten worden vaak inhoudelijke doelen afgesproken. In het algemeen moeten convenanten in juridische zin worden gezien als inspanningsverplichtingen, niet als harde prestatieafspraken. Een convenantsafpraak is beslist niet een geheel vrijblijvende afspraak maar er is een zekere mate van beleidsvrijheid en bestedingsvrijheid.

Voorstel algemene lijn.

Het zijn van een decentralisatie-uitkering sec, al dan niet met afgesproken doelen in een conventstekst, zijn onvoldoende redenen om budgetten op te nemen in de basisbegroting. De afgesproken conventdoelen zijn wel een belangrijke onderbouwing in de ambities (incl. een consequentie van het niet invulling van de ambitie) in de volgende fase van het project zerobased heroverweging.

In een aantal gevallen kan voor onderdelen van de uitkeringen sprake zijn van een wettelijke taak of kunnen er verplichtingen op aan zijn gegaan. Die komen dan in de volgende paragrafen aan de orde.

2.2 Wettelijke taken

Wettelijk heeft de provincie verschillende verantwoordelijkheden toebedeeld gekregen. De provincie dient daar invulling aan te geven. Veelal ligt niet wettelijk vast op welke wijze en op welk uitvoeringsniveau aan deze wettelijke taak invulling gegeven moet worden. In deze categorie wordt aandacht gegeven aan zowel de wettelijke plicht als aan het uitvoeringsniveau. En wordt zo mogelijk een doorkijk voor doorontwikkeling voor de middellange termijn aangeduid. Er wordt hier alleen op die wettelijke taken ingegaan die direct financieel beslag leggen op materiele budgetten.

Wegbeheer

De provincie is verantwoordelijk voor het wegbeheer van de provinciale wegen. Vanuit de wet volgt de provinciale zorgplicht voor de bij haar in beheer zijnde wegen. Deze zorgplicht is in de wet niet gekwantificeerd. In de loop van de jaren zijn er door het CROW (kennisnetwerk op het gebied van verkeer en vervoer) richtlijnen ontwikkeld voor het wegbeheer die ook door de rechter in voorkomende gevallen worden gehanteerd. Om de mate van beheer te bepalen is in het verleden gekozen voor het sturen op kwaliteitsniveau. Het gemiddelde kwaliteitsniveau wordt aangeduid met R, het minimale kwaliteitsniveau met R⁻ en een bovengemiddeld kwaliteitsniveau met R⁺.

In 2010 is door de Provincie voor de laatste maal het beoogde kwaliteitsniveau voor het wegbeheer vastgesteld. Nadien zijn bezuinigingen doorgevoerd. Daardoor konden in de praktijk onderhoudscycli niet geheel worden ingevuld. Maar het beoogde kwaliteitsniveau niet is bijgesteld. In 2014 is door Royal Haskoning-DHV een rapport opgesteld. In dit rapport werd geconstateerd dat de kwaliteitsniveaus dicht bij R⁻ dan bij R zitten. Een extra besparing van maximaal € 350.000 zou mogelijk zijn, voordat volledig op R⁻, het minimumniveau wordt uitgekomen. Met de oplevering van de Sluiskiltunnel en het opheffen van de BV Sluiskiltunnel is tot en met 2025 via de NV Westerscheldetunnel een beheercontract afgesloten, welke worden gedekt uit de bestemmingsreserve. En ook voor de Sloe- en Tractaatweg zijn beheerkosten na oplevering begroot, waarbij een deel van de beheerkosten als dekking van het tekort op de Sloeweg zijn ingezet. In de ambitiefase kan worden afgewogen of dit voldoende is voor het gewenste ambitieniveau.

Voorgesteld wordt de uitkomst van de rapportage Royal Haskoning-DHV te volgen en derhalve het (begrotings-)budget van 2014 vermindert met € 350.000 te nemen als minimaal te hantieren kwaliteitsniveau voor het wegbeheer, en daaraan toegevoegd de beheerkosten van de Sloe- en Tractaatweg.

De kosten voor wegbeheer op R-niveau zijn voor de lange termijn als een vaste kostenpost te beschouwen en zijn beperkt beïnvloedbaar. Voor de langere termijn is het perspectief dat het wegbeheer met asset management beter kan worden vastgelegd en beter kan worden beheerd. Dit zorgt ervoor dat er kan worden gestuurd op de balans tussen risico's, prestaties en budget. Daarnaast zijn verdergaande samenwerking of het neerleggen van wegbeheer bij derden (commercieel of andere wegbeheerder) mogelijke keuzes om voor de verdere toekomst te bekijken.

Beheer Nat

Het natte beheer gaat in de basis om het Kanaal door Walcheren, met bijbehorende bruggen en sluisen. Daarnaast wordt hierbij de Zeelandbrug geschaard. Voor het beheer van de natte infrastructuur geldt dezelfde wettelijke zorgplicht, maar hierbij is minder houvast om een minimaal beheerniveau te bepalen, omdat er minder normen vastliggen. Voor de elektrotechnische installaties worden de zogenaamde NEN-normen gehanteerd. Voor het overige is het huidige onderhoudsprogramma de financiële basis voor de huidige meerjarenbegroting en volgens betrokken budgethouders voor het minimale onderhoudsniveau. Er is op dit moment onvoldoende informatie beschikbaar om een ander minimumniveau te kunnen onderbouwen.

De budgetten uit de huidige meerjarenbegroting zijn opgenomen in de basisbegroting. Voorstel is vervolgtraject asset management benutten om werkelijk noodzakelijke kosten te bepalen en de meerjarige verwerking daarvan in de begroting.

De kosten voor het natte beheer zijn voor de lange termijn als vaste kosten te zien en zijn beperkt beïnvloedbaar. Voor de termijn na de zerobased begroting is een overweging om de bediening van sluisen en bruggen de bedieningen in de nachten te beperken (enkel nog voor het uitvaren en de terugkomst vissersvloot), zoals Rijkswaterstaat landelijk in de laatste bezuinigingsoperatie bedieningstijden voor (kleinere) sluisen heeft verminderd. Daarnaast is het te overwegen om nadat Rijkswaterstaat haar proces voor bedienen op afstand van sluisen en bruggen heeft afgerond voor Zeeland te bekijken wat samenvoeging van de bediening op termijn zou opleveren en welke kosten dit op korte termijn met zich meebrengt.

Natuur

Met de decentralisatie van natuurtaken is de provincie verantwoordelijk geworden voor natuurbeheer van beschermde natuurgebieden (natuurnetwerk, natura 2000). Met het deelakkoord natuur uit 2011, het natuurpact uit 2013 en de overeenkomst manifestpartijen zijn de afspraken op landelijk niveau concreet ingevuld. De Provincie heeft zich hieraan gecommitteerd. De vereisten hiervoor worden vanuit de (nieuwe) Natuurwet wettelijk vastgelegd. Juridisch zitten de wettelijke taken in absolute zin in beheer, bescherming, instandhouding van natuurgebieden, gericht op bepaalde dier- en plantensoorten en voor natuurherstel. Voor de ontwikkeling van het natuurnetwerk zijn er afspraken in genoemde overeenkomsten vastgelegd. Overigens wordt in de toelichting op de nieuwe Natuurwet naar die afspraken verwezen. De afspraken zijn als volgt opgebouwd:

- 1) Natuurbeheer (Natuurbeheer, Agrarisch Natuurbeheer en Faunafonds) € 9.067.170
- 2) Natuurbescherming soortenbeleid € 232.600 (incl. NB-/flora faunawet)
- 3) Natuurherstel PAS € 3.130.000
- 4) Nieuwe Natuurwet € 257.000

Daarnaast wordt voor zaken die interprovinciaal via o.a. BIJ12 en RVO worden geregeld € 1.002.457 per jaar betaald. Dit komt terug bij instellingen. En verder liggen er bestuurlijke verplichtingen voor de Roggenplaat en afrekening Drenthe. Deze komen bij de bestuurlijke verplichtingen terug.

Voorstel is, in lijn met de benadering decentralisaties, de natuurontwikkeling niet in de basisbegroting op te nemen, hoewel er een wettelijke link ligt. Inzet en tempo is dan onderwerp van de afweging in de fase ambitiekeuzes.

Vorgesteld wordt de kosten voor het natuurbeheer, het agrarisch natuurbeheer, de Faunabeheereenheid, de vergoedingen voor wildschade, en de kosten voor vergunningverlening van de verschillende wetten op te nemen in de basisbegroting. Keuzes voor natuurontwikkeling af te wegen bij de ambitiekeuzes.

De kosten voor natuurbeheer en natuurbescherming zijn als wettelijke taken voor de lange termijn als vaste kosten te zien en zijn beperkt beïnvloedbaar. Beïnvloedbaarheid zit met name in de afspraken met behorende organisaties.

Water

De provincie heeft vanuit de waterwet en voor zwemwater verschillende wettelijke taken. Daarbij gaat het om beleid formuleren en kaders stellen, grondwaterbeheer, zwemwatertaken en toezicht op het waterschap. Aangezien de grondwaterheffing enkel mag worden besteed aan grondwater gerelateerde activiteiten, wordt uitgegaan dat voor die wettelijke taken te maken kosten, gelijk zijn aan de baten uit de grondwaterheffing en derhalve per saldo 0 zijn. Voor de overige wettelijke verplichte activiteiten staat nu in de begroting jaarlijks € 40.500 opgenomen, alhoewel enkele wettelijke taken jaarlijks met incidenteel budget (Omgevingsplan) worden uitgevoerd.

Voorgesteld wordt deze € 40.500 wettelijke taken water op te nemen in de basisbegroting.

Kosten voor wettelijke verplichte taken op het gebied van water zijn laag en nauwelijks beïnvloedbaar. Door dekking vanuit incidentele middelen zal bovenop basisbegroting mogelijk meer middelen moeten worden begroot voor uitvoering van deze wettelijke taken.

Cultuur

Onder cultuur wordt momenteel invulling gegeven aan 3 wettelijke taken:

- Voor de archeologische depotfunctie (inclusief) ontsluiting wordt dit meegenomen in de integrale kostensubsidie voor SCEZ en de gebouwkosten (zie categorie instellingen).
- De ondersteuning door de Provincie van de PSO-functie van de Zeeuwse Bibliotheek is eveneens wettelijke verplicht. De gehele subsidie aan de ZB is onder deze functie gebracht. Discussie over het uitvoeringsniveau van deze ondersteuning is mogelijk. Dit wordt meegenomen in de integrale kostensubsidie (zie instellingen).
- Daarnaast is er een wettelijke rol met betrekking tot archivering. Deze wordt nu ingevuld via een contract (DVO) met het Zeeuws Archief. Dit is nu begroot op € 505.900 per jaar. Eind 2016 eindigt dit. Overwogen zal worden of dit goedkoper kan worden ingevuld, ook door andere locaties in de overwegingen mee te nemen.

Voorgesteld wordt in deze categorie archivering als wettelijke taak, nu via het contract met het Zeeuws archief, op te nemen in de basisbegroting

RUD

De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland voert sinds 1 januari 2014 de wettelijke milieu- en veiligheidstaken uit mede namens de provincie. De provincie heeft naast de wettelijke verplichte handhavings- en vergunningstaken ook milieubeleidsuitvoering bij de RUD ondergebracht. Het is niet realistisch voor wat betreft het personeel hierin een direct onderscheid tussen wettelijke taken en de beleidstaken te maken en daarnaast is behandeling van het personeelsbudget op gelijke wijze van het provinciale personeelsbudget logisch (zie betreffende categorie).

Momenteel loopt de discussie over de kostenverdeling via de PxQ systematiek. Het beeld is niet dat daarmee de kosten zullen dalen.

Jaarlijks wordt via een dienstverleningsovereenkomst materieel budget voor milieutaken aan de RUD toegekend. Een deel van die budgetten zijn bedoeld voor uitvoering van wettelijke taken, voor een (groot) deel gaat het hier om de decentralisatieuitkering voor bodemsanering en voor een deel gaat het om extra taken op basis van het Omgevingsplan. Voor de decentralisatieuitkering wordt de keuze voorgelegd om hierbij de centrale lijn rond decentralisatieuitkeringen te volgen en de keuze af te laten hangen van de ambitiekeuzes. Voor het wettelijk deel en langjarig vastgelegde verplichting (Kanaalpolder) gaat het om € 304.500 per jaar.

Voorstel is het personeelsbudget voor de RUD in het geheel, de langjarig vastgestelde verplichting (Kanaalpolder) en materiële budgetten voor wettelijke taken in de basisbegroting op te nemen.

Rijkstaken Commissaris van de Koning

De Commissaris van de Koning heeft naast zijn provinciale rol ook rijkstaken. Middelen die daarvoor van het rijk beschikbaar zijn gekomen, zijn eerder al opgenomen in het provinciefonds en zijn vanuit het provinciefonds niet als zodanig zichtbaar. Financiële middelen op dit vlak worden uitgegeven aan o.a. integriteit, protocol/ ontvangsten, grenstekens, toezicht op openbare orde en veiligheid. Het voorstel is deze taken en bijbehorende kosten te behandelen als wettelijke taken. Activiteiten daarbovenop, zoals de Four Freedom Awards, zullen dan bij de ambitiekeuzes aan de orde te komen.

Voorstel is het budget voor Rijkstaken op te nemen in de basisbegroting. Extra activiteiten, zoals Four Freedom Awards, niet op te nemen in de basisbegroting.

Inspraak en commissies

Voor verschillende terreinen en in de breedte geldt dat er wettelijk van de provincie wordt vereist overleg te voeren met belangen- en consumentenorganisaties en inspraak en beroep te organiseren. Het gaat hierbij om (relatief) kleine bedragen voor Provinciale Commissie Groene Ruimte, Ombudsvoorziening, Commissie Bezwaar en Beroep, Provinciale Commissie Omgevingsbeleid, Overlegplatform Openbaar Vervoer (OPOV). Met het ingaan van de Omgevingswet (2018) veranderen de vereisten voor verschillende commissies.

Voorstel is het budget voor wettelijke taken gericht op overleg, afstemming, inspraak, bezwaar en beroep in de basisbegroting op te nemen.

Onderwerp:	Toelichting:	2017	2018	2019
Wegbeheer	Minimale kosten wegbeheer op basis van kwaliteitsniveau R-	4.929.400	4.929.400	4.929.400
Gladheidsbestrijding	Voortzetting op basis van kwaliteitsniveau R+ inclusief bijdragen derden	870.600	870.600	870.600
Beheerskosten N62	Meerkosten verdubbeling	462.667	34.667	34.667
Contract Sluiskiltunnel	Dekking via onttrekking aan bestemmingsreserve	2.890.000	2.890.000	2.890.000
Beheer natte infrastructuur		2.541.000	5.487.900	3.608.600
Natuurbeheer		9.067.170	9.067.170	9.067.170
Natuurbescherming soortenbeleid		232.600	232.600	232.600
Natuurherstel PAS		3.130.000	3.130.000	3.130.000
Nieuwe Natuurwet		257.000	257.000	257.000
Faunabeheereenheid		110.940	110.940	110.940
Water		40.500	40.500	40.500
Archivering	Beschrijving onder cultuur	505.900	505.900	505.900

RUD Personeel		4.246.000	4.246.000	4.246.000
RUD DVO	Wettelijke taken en Kanaalpolder	264.500	259.500	259.500
Rijkstaken CvdK		109.100	124.400	109.000
Participatie en bezwaar		49.500	49.500	49.500

2.3 Bestuurlijke verplichtingen

De provincie heeft zich in de afgelopen jaren verbonden aan verschillende contracten, convenanten, samenwerkingsovereenkomsten en schriftelijk vastgelegde afspraken. Van geval tot geval verschilt de hardheid van de gemaakte afspraken en de mate waarin duidelijk is wat dit voor de financiële bijdrage van de Provincie betekent. Voor een groot deel zijn dit eenmalige uitgaven.

Fast Ferry

De Fast Ferry of Westerschelde Ferry komt voort uit bestuurlijke afspraken gemaakt in de voorbereidingen op de bouw van de Westerscheldetunnel en het opheffen van de bestaande veerdiensten. Hierbij heeft de provincie zich verbonden voor onbepaalde tijd om een veerdienst voor fiets- en voetverkeer tussen Vlissingen en Breskens te onderhouden. Hoewel de overeenkomst hard is, is gezien de verhouding kosten en passagiersaantallen de verwachting dat in overleg met het Rijk ook andere vervoersmogelijkheden een optie zijn. Tot en met 2018 wordt de Westerschelde Ferry door een provinciale BV geëxploiteerd. Voor dit moment zijn de kosten beperkt beïnvloedbaar en in beperkte mate te beïnvloeden door het aantal afvaarten te verminderen. Met de toekomstvisie worden de verschillende keuzes voor langere termijn in beeld gebracht. Gezien de lange afschrijvingstermijn van de schepen zijn kostenbesparingen samenhangend met de schepen enkel mogelijk door versnelde afschrijving en derhalve extra kosten op de korte termijn.

In afwachting van te maken keuzes in het kader van de toekomstvisie wordt voorgesteld de kosten van de Westerschelde Ferry op dit moment in de basisbegroting op te nemen.

Openbaar vervoer

In 2014 is de concessie voor het busvervoer in Zeeland in de periode 2015-2025 gegund aan Connexxion. De OV-wereld is een momenteel sterk juridisch gedreven waarbij vervoersbedrijven snel naar het college van beroep stappen om besluiten juridisch aan te vechten. In dit licht moet de huidige concessiebeschikking van Connexxion worden gezien.

In de beschikking zijn beperkt mogelijkheden opgenomen op basis waarvan verhoging en verlaging van de exploitatiebijdrage mogelijk is, waaronder een optie op minderwerk van max. 10% vanuit de concessieverlener. Ook meerwerk is mogelijk en wordt momenteel ook via een meerwerkopdracht tot eind 2016 ingevuld om knelpunten op te lossen.

Voor het onderdeel buurtbussen uit de concessie wordt via de Algemene Subsidieverordening door de provincie tevens subsidie toegekend aan de buurtbusverenigingen.

Voor voormalige buslijnen, waar geen busvervoer meer wordt aangeboden, is de haltetaxi in het leven geroepen. Aangezien dit een open einde regeling betreft en vooraf het gebruik moeilijk in te schatten was, is hiervoor jaarlijks € 2,3 miljoen per jaar gereserveerd. Aan de haltetaxi ligt geen contractuele of wettelijke verplichting ten grondslag en voortzetting in 2017 en verder (inclusief wijze waarop) is een keuze. Ten aanzien van de haltetaxi ligt er een bestuurlijke toezegging aan de Zeeuwse gemeentes voor een financiële bijdrage in de gemeentelijke vervoerscentrale (GVC) gekoppeld aan het gebruik van de GVC voor de ritplanning voor de haltetaxi. Het is realistisch te veronderstellen dat als de GVC geen provinciaal vervoer meer in hoeft te plannen, de hiervoor toegezegde financiële bijdrage ook vervalt.

Voorstel is de nu afgesloten concessie, zonder meer- of minderwerk, in de basisbegroting op te nemen en hierbij tevens de bijdrage voor buurtbusvrijwilligers op te nemen.

Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland

Via het MIZ worden investeringen in de wegeninfrastructuur gepland en projecten voorbereid. In de periode tot en met 2019 zijn er meerdere projecten in voorbereiding, waarbij er in bepaalde mate bestuurlijke verwachtingen zijn gewekt. Voor het grootste deel vormen deze projecten een investeringskeuze. Voor twee projecten in 2017 geldt dat met partners dusdanig bestuurlijke afspraken zijn gemaakt en vastgelegd, dat deze investeringen op dit moment als onontkoombaar worden gezien. Dit betreft de 3^e fase recreatieverdeelweg en de Ritthemsestraat / Marie Curie-weg. In verband met de verandering van de wegenstructuur als gevolg van de komst van de Marinierskazerne en de ontsluiting hiervan zijn met de gemeente Vlissingen en Rijkswaterstaat afspraken gemaakt. Beide projecten zullen als laatste projecten kunnen worden gedekt uit eerdere rijksbijdragen (reserve BDU) en zijn daardoor per saldo in de basisbegroting 0.

Voorstel is genoemde twee projecten in de basisbegroting op te nemen

Zuidwestelijke delta

Voor de Zuidwestelijke Delta en met name de structuurvisie voor Grevelingen Volkerak-Zoommeer zijn drie bestuurlijke afspraken gemaakt die in deze periode tot reserveringen in de basisbegroting leiden. De bijdrage voor de Roode Vaart van € 1,5 miljoen gepland in 2017. Daarnaast een bijdrage voor zoetwatermaatregelen van € 2,2 miljoen in 2017 en van € 2,5 miljoen in 2018 vanuit de bestuursovereenkomst. Deze laatste twee bijdragen zijn afhankelijk van het financieel rondkomen van het totale pakket aan maatregelen.

Voorstel is deze projecten in de basisbegroting op te nemen

Technische bijstand Europese programma's

Voor de Interreg-programma's, OP-Zuid en POP-3 zijn financiële afspraken vastgelegd over de kosten voor de technische bijstand: de administratieve handelingen en beoordelingsprocedures behorende bij deze programma's. Voor de ambtelijke inzet voor de Interreg-programma's worden de kosten (terug) vergoed. De kosten voor technische bijstand voor de huidige programma's lopen door tot en met 2021.

Voor de cofinanciering van de regeling 'jonge landbouwers' zijn afspraken gemaakt en is de dekking onderdeel van de basisbegroting.

Voor de cofinanciering op de overige Europese programma's is enkel een inspanningsverplichting afgesproken. Het is een politieke keuze of en op welke manier deze inspanning wordt ingevuld

Voorstel is de technische bijstandskosten en de cofinanciering voor de regeling jonge landbouwers in de basisbegroting op te nemen

Nationaal Groenfonds

Er liggen al lange tijd lopende afspraken (sinds 1998) over een provinciale bijdrage aan het nationaal groenfonds, waarvan de afspraken interprovinciaal en met het groenfonds zijn vastgelegd.

Voorstel is de bijdrage aan het nationaal groenfonds in de basisbegroting op te nemen.

Provinciale Impuls Wonen

Vanuit de Provinciale Impuls Wonen zijn voor de komende jaren subsidieverplichtingen aangegaan voor diverse projecten. Bijbehorende vastliggende kosten zijn voor 2017 € 682.276 en voor 2018 € 59.331. Net zoals de overige budgetten voor het Omgevingsplan geldt voor verdere budget voor PIW dat waar nog geen verplichtingen zijn vastgelegd, de keuzes heroverwogen kunnen worden.

Voorstel is reeds verleende subsidies voor PIW in de basisbegroting op te nemen.

Bestuurlijke verplichtingen Ruimte en Economie

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn voor drie projecten in het verleden bestuurlijke verplichtingen aangegaan die in 2017 en 2018 tot financiële verplichtingen leiden. Het gaat hierbij om Omgevingskwaliteit Borsele (Sloebos) voor € 425.000 in 2017, voor de spoormaatsregelen in Goes (beperken hinder voor omgeving) met € 310.000 in 2017 en € 2.990.000 in 2018, Hotspot Breskens ad € 1 miljoen in 2017 en het convenant Veerse Meer met € 79.700 in 2017 en 2018. Er is een kleine verplichting voor monitoring onder de naam Zand op Schouwen. Dit betreft € 5.300 per jaar. Ten laste van het budget "Multifunctioneel gebruik waterkeringen" zijn er meerjarige verplichtingen ten behoeve van deelname aan het Interreg-project FRAMES rondom meerlaagsveiligheid, en procesbegeleiding van het project Normering Regionale Waterkeringen (NRW).

Voorstel is genoemde bestuurlijke verplichtingen in de basisbegroting op te nemen.

Bestuurlijke verplichtingen Natuur

Met betrekking tot natuur zijn twee bestuurlijke verplichtingen belangrijk die in 2017 nog van invloed zijn. Dit betreft de afrekening met Drenthe in verband met grondoverdracht van € 584.535 en de verplichtingen in verband met de Roggenplaat € 500.000.

Voorstel is genoemde twee bestuurlijke verplichtingen in de basisbegroting op te nemen.

Overige grote projecten

Voor de projecten Natuurpakket Westerschelde, Perkpolder, Marinierskazerne, Waterdunen en de Tractaatweg geldt dat het hier om grote projecten gaat die onder bestuurlijke verplichtingen specifiek zouden kunnen worden genoemd. Deze komen hier niet terug omdat er ofwel per saldo geen sprake is van provinciale kosten in de jaren 2017 en verder door de bijdragen van derden, ofwel doordat de provinciale kosten terugkomen in de kapitaallasten en reservemutaties vanuit besluitvorming door GS en PS tot en met 11 december 2015 over deze projecten.

Onderwerp:	Toelichting:	2017	2018	2019
FastFerry (onderhoud + concessie)	Doorontwikkeling wordt op dit moment doorge-rekend.	3.834.400	3.600.300	3.661.900
OV-concessie	Inclusief subsidie buurt-busvrijwilligers	14.412.000	14.412.000 ¹	14.412.000

¹ Voor de OV-concessie is momenteel in de begroting nog niet voorzien in de contractueel vastliggende indexering, overeenkomstig het MIZ. Gezien de omvang van het bedrag gaat deze indexering in 2018 om circa € 300.000 en in 2019 om ruim € 600.000.

3 ^e fase Recreatieverdeelpweg	Dekking vanuit restant-saldo BDU 2015	2.600.000 - /- 2.600.000		
Ritthemsestraat/Marie Curieweg	Dekking vanuit restant-saldo BDU 2015	650.000 -/ 650.000		
Roode Vaart		1.500.000		
Zoetwatermaatregelen Volkerak Zoommeer		2.200.000		
Overeenkomst Grevelingen Volkerak Zoommeer			2.500.000	
Technische bijstand Europese programma's en reeds aangevane cofinanciering		919.400	1.169.400	919.400
Nationaal Groenfonds		419.700	419.700	419.700
Provinciale Impuls Vrouwen		682.276	59.331	
Omgevingskwal. Borsele		425.000		
Spoormaatregelen Goes		310.000	2.990.000	
Hotspot Breskens		1.000.000		
Convenant Veerse Meer		79.700	79.700	
Zand op Schouwen		5.300	5.300	4.500
Multifunctioneel gebruik waterkeringen		61.350	54.350	17.000
Roggenplaat		500.000		
Afrekening Drenthe		584.535		
Cofinanciering diverse Europese projecten		316.567	416.854	6.794
Doorlopende onderhoudscontracten		87.000	87.000	87.000
Grote projecten	Bijdragen Waterdunen, onderhoud Tractaatweg	-298.741	547.000	547.000

2.4 Provinciale infrastructuur

Om haar taken te kunnen uitvoeren, beschikt de Provincie over een bepaalde infrastructuur. Personeel, gebouwen en gesubsidieerde instellingen vormen geen doel op zich, maar worden ingezet om de doelen van de provincie te kunnen bereiken. In het kader van de zerobased heroverweging is de vraag op welke wijze deze infrastructuur wordt opgenomen. Daarbij maken we onderscheid naar de personeelsformatie, bedrijfsvoering en instellingen.

2.4.1 Personeel

Voor het al dan niet plaatsen van de salarissen en overige personele kosten in de basisbegroting geldt een aantal overwegingen:

- Voor de salarissen en sociale lasten incl. bijbehorende verplichtingen geldt een wettelijke verplichting op basis van de rechtspositie. De afgelopen collegeperiode is de formatie terug gebracht van ruim 700 naar 460 formatieplaatsen. Daarmee is een forse aanpassing richting kleinere provinciale overheid gerealiseerd.

- Met de recente onderzoeken van Necker van Naem en het statenonderzoek is vastgesteld dat we de dingen die we doen beter moeten doen.

Vanuit deze overwegingen is het advies dat het niet wenselijk en niet effectief is nu, los van de inhoud, een algemene taakstelling op personeel op te nemen. Voorstel is personeel in de huidige omvang in de basisbegroting op te nemen.

Het voorstel tot opnemen van de personele kosten in de basisbegroting betekent niet dat er geen personeel ontwikkeltraject wenselijk en noodzakelijk is. Vanuit het spoor van de organisatieontwikkeling zal in ieder geval gekeken worden naar de volgende zaken:

- Als eerste kan er sprake zijn van de wenselijkheid van herschikken op basis van bestuurlijk gekozen ambities, opgaven, taken en projecten. Vanuit o.a. de keuzes bij de zerobased heroverweging kan onderwerp A meer prioriteit krijgen en onderwerp B minder. Dan kan herschikking van personele inzet nodig zijn.
- In de volgende paragraaf wordt voor de bedrijfsvoering aangegeven dat doorontwikkeling op efficiency en modernisering wenselijk is. Deze doorontwikkeling kan en zal ook betrekking hebben op personele inzet. Hetzelfde geldt voor de uitvoering van de wettelijke taken.
- Voor de organisatieverandering wordt ingezet op het meer opgavegericht te gaan werken, samen met partners. Dat vraagt andere competenties. Deze competentieontwikkeling zal ingevuld worden via opleiding en werving. Ook dit is onderdeel van het spoor organisatieontwikkeling.

Vorgesteld wordt de personele kosten onderdeel te laten zijn van de basisbegroting. Wel is doorontwikkeling personeel een belangrijke uitdaging voor de komende jaren.

Onderwerp:	Toelichting:	2017	2018	2019
Salarissen		33.559.611	33.437.311	33.302.211
Overige personele kosten (o.a. cao, arbo, OR)		1.506.767	1.506.767	1.506.767
GS en PS		1.709.400	1.709.400	1.709.400

2.4.2 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de Provincie is in principe volgend op de keuzes die de Provincie heeft gemaakt. De ondersteuning (bedrijfsvoeringsafdelingen) is in principe beïnvloedbaar langs drie lijnen:

- Door-ontwikkelen op efficiency en modernisering: in het organiseren van bedrijfsprocessen: in/uitbesteden, automatiseren en digitaliseren, samenwerken, lean maken van processen, terugbrengen aantal softwarepakketten, terugbrengen van maatwerk of het 'anders' of decentraal onderbrengen van werkzaamheden. De verwachting is dat met het maken van business-cases, waarbij ook meer uitwisseling mogelijk is tussen personele en materiële kosten, besparingen bereikt kunnen worden. Dit is de cruciale 'lange lijn' die aansluit bij en past binnen het Spoor ontwikkeling van de organisatie.
- Afname/toename in overige taken: Als gevolg van ontwikkeling in de omvang van de totale organisatie 'ademen' de afdelingen bedrijfsvoering mee in omvang. Indien uit de zerobased-operatie voorkomt dat de provinciale organisatie minder of andere taken uitvoert, wordt via de aanpassing van de formatie ook de omvang van de afdelingen bedrijfsvoering mee aangepast.
- Door keuzes te maken in het serviceniveau. Het serviceniveau van de provinciale bedrijfsvoering komt voort uit beslissingen die in het verleden zijn genomen. Sommige keuzes zijn echter op korte termijn wel te heroverwegen of kunnen opnieuw worden gemaakt. Enkele van deze keuzes zouden kunnen zijn: afschaffing interne kantinevoorzieningen, verder versobering van schoonmaakwerkzaamheden en glazenwassen, versobering (digitale) abonnementen, verminderen dienstauto's, eersteklas reizen in OV schrappen, interne catering, bijdrage aan personeelsvereniging, terugbrengen onderhoudsniveau gebouwen.

Teneinde de noodzakelijke verdere modernisering van de bedrijfsvoering te bereiken is doorontwikkeling cruciaal. Voorstel is daarvan, in het kader van spoor organisatieontwikkeling de hoofdlijn te maken. Het is de vraag of in relatie tot de zerobased-operatie ook het huidig serviceniveau (zoals beschreven onder c) ter discussie moet worden. Daartoe zijn enkele mogelijkheden genoemd. Geadviseerd wordt nu geen brede heroverweging van het interne serviceniveau te entameren, omdat deze korte termijn de aandacht afleidt van de 'grotere' organisatielijn, gericht op de processen die het coalitieakkoord ook aan de afdelingen vraagt: digitaliseren en vormgeven aan samenwerking. Bij het vormgeven van spoor organisatieontwikkeling komt immers ook het gewenste serviceniveau als vanzelf aan de orde.

Vorgesteld wordt de kosten van bedrijfsvoering als integraal onderdeel van de basisbegroting mee te nemen en in te zetten op verdere modernisering van de ondersteunende dienstverlening.

Onderwerp:	Toelichting:	2017	2018	2019
Bedrijfsvoering		5.964.358	5.876.558	6.046.658

2.4.3 Institutionele infra

Vanuit verschillende kerntaken wordt een infrastructuur van instanties en organisaties ondersteund, in stand gehouden. Het opbouwen en onderhouden van een dergelijke structuur moet provinciale doelen dienen. De inhoudelijke werkzaamheden van de instellingen dienen bij te dragen aan het verwezenlijken van de ambitie van de Provincie en/of het uitvoering geven aan een wettelijke taak.

Het project zerobased heroverwegen is bedoeld om te komen tot een heroverweging van taken en ambities, een hernieuwde bestuurlijke afweging. Eerst als deze heroverweging is gemaakt kan in feite pas worden bepaald hoe de infrastructuur van instanties en organisaties kan bijdragen aan de vastgestelde ambities, welke infrastructuur wenselijk en nodig is. Aan de hand van de bepaling of een instelling daadwerkelijk aan deze doelstellingen bijdraagt, zal bezien moeten worden welke provinciale bijdrage beschikbaar wordt gesteld.

De mogelijkheid om subsidies aan de instellingen te beperken of te beëindigen is aanwezig. Gewijzigde omstandigheden, zoals minder provinciale inkomsten en/of gewijzigd beleid kunnen hiervoor de basis zijn. De mogelijkheden en de termijnen zullen gedifferentieerd zijn per instelling. Een en ander is mede afhankelijk van de aard en duur van de subsidierelatie, de provinciale rol in de aansturing, de rechtspositie van het personeel en de mate waarin de instelling wettelijke taken uitvoert. Ook lopende garanties en derving van huurinkomsten door de Provincie moeten betrokken worden bij de mate en tempo waarin besparingen kunnen worden bereikt. In het algemeen is rekening te houden met een afbouwtermijn tot enkele jaren. Per instelling zal een nadere analyse en/of overleg nodig zijn om de termijn en eventuele frictiekosten/schadevergoeding te bepalen.

Het ambitieniveau moet nog bepaald gaan worden. Daarom wordt voorgesteld het totaaloverzicht van instellingen die nu in de huidige meerjarenbegroting 2017 zijn opgenomen als bijzondere categorie op te nemen in de basisbegroting. Afhankelijk van de (inhoudelijke) ambitiekeuzes die in het vervolgtraject worden gemaakt, kan dit van invloed zijn op de integrale kosten-subsidie (wenselijkheid en hoogte). Dit is dan onderdeel van de uiteindelijke totale afweging.

Organisatie	Budget 2017/2018/2019	Wettelijke taak
Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)	Zie wettelijke taken	Ja
NV Economische Impuls	1.097.680	Nee
SportZeeland	283.827	Nee
ZB / Planbureau en Bibliotheek van Zeeland	6.640.947	Deels, Provinciale Service Organisatie (Bibliotheek)

Zeeuws Museum	2.847.598	Nee
Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland	2.103.453	Deels, depotfunctie.
Centrum Beeldende Kunst	296.423	Nee
Terra Maris	333.064	Nee
Switch	56.717	Nee
IVN	214.379	Nee
Zeeuwse Milieufederatie	344.070	Nee
Het Zeeuws Landschap	657.473	Nee
Landschapsbeheer Zeeland	395.427	Nee
Faunabeheereenheid Zeeland	Zie wettelijke taken	Ja
Roosevelt Study Center	189.653	Nee
HNP	71.800	Nee
Scheldemondraad + secr.	101.500	Nee
EGTS	17.000	Nee
Kring van provinciesecretarissen	10.300	Nee
BIJ12/IPO	254.189	Ja
BIJ12 + RVO	1.002.457	Ja
IPO Alg	465.727	Nee
IPO – Milieu (voor 2019: € 57.250)	59.500	
IPO – Landelijk meldpunt afvalstoffen	41.800	
Natuur en recreatieschap Zuidwestelijke Delta	122.177	Nee
Rijn Schelde Delta	30.900	Nee

2.5 Kapitaallasten

De posten opgenomen onder kapitaallasten vallen uiteen in een tweetal hoofdcategorieën. De grootste categorie bestaat uit afschrijvingen.

Afschrijvingen komen voort uit investeringsbeslissingen die in het verleden genomen zijn. In die zin zijn ze niet beïnvloedbaar. Wel kan een aanpassing van de afschrijvingssystematiek (stelselwijziging) er toe leiden dat het jaarlijkse afschrijvingsbedrag hoger wordt en daarmee de afschrijvingstermijn korter of dat het jaarlijkse bedrag lager wordt maar daarmee de termijn langer. Tegenover een deel van de afschrijvingslasten staan zogenaamde dekkingsreserves. Voor een jaarlijks bedrag van ongeveer € 1,5 miljoen worden de afschrijvingslasten gedempt door te beschikken over vrijuit uit deze speciaal daartoe ingestelde reserves.

De andere categorie binnen de kapitaallasten betreffen de daadwerkelijke kosten van aange trokken geldleningen en financieringen (rente). Deze jaarlijkse kosten komen voort uit eerdere (investerings-)beslissingen en de daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte. Onder de aangetrokken geldleningen ligt een zogenaamde SWAP (financieel derivaat) die maakt dat het rentepercentage min of meer vast ligt. Ook dit onderdeel van de kapitaallasten is daarmee, zeker op de kortere termijn niet beïnvloedbaar.

Vorgesteld wordt de kapitaallasten als integraal onderdeel van de basisbegroting mee te nemen.

Onderwerp:	Toelichting:	2017	2018	2019
Afschrijvingen		14.142.467	14.603.267	14.555.767
Rente		3.546.840	3.426.714	3.392.294
		17.689.307	18.029.981	17.948.061

2.6 Provinciale Staten

De budgetten voor de Statengriffie en de Rekenkamer vormen een bijzondere categorie. Deze vallen direct onder PS. Voor een deel gaat het om beïnvloedbare budgetten (keuzes) en voor een deel om personeel. Het beïnvloedbare deel gaat o.a. over fractievergoedingen en over budgetten rond de verkiezingen (open dag, promotie). Het is niet aan GS hierover voorstellen te doen.

Voorstel:

Budget Statengriffie en rekenkamer en opnamen als bijzondere categorie naast de basisbegroting.

Onderwerp:	Toelichting:	2017	2018	2019
Rekenkamer	Wettelijke taak In hoofdzaak personeelskosten. Rekenkamer recent geëvalueerd.	279.950	279.950	279.950
Salarissen Griffie		556.574	556.574	556.574
Provinciale Staten	o.a. communicatie en fractiekosten In principe beïnvloedbaar	638.800	638.800	638.800
Wisselingen PS, Verkiezingen	Promotie, installatie, open dag In principe beïnvloedbaar			182.800

3. Financiële Ruimte

In de tweede fase van het project zerobased worden de ambities voor de komende jaren in beeld gebracht en onderling gewogen. De keuzeruimte wordt bepaald door de totale ruimte in de begroting minus dat wat in de basisbegroting is vastgezet.

Deze keuzeruimte kan naast de aandacht voor de uitgaven ook beïnvloed worden door het vergroten van de inkomsten en/of het anders omgaan met financiering, met activeren, enz. Vergroten van inkomsten kan via de inhoudelijke lijn, b.v. recent het bodemconvenant of het binnenhalen van Europese middelen, of via de algemene bronnen (b.v. belastinginkomsten, provinciefonds). Parallel aan het project zerobased heroverwegen zal hiervoor de komende maand een verkenning van mogelijkheden en onmogelijkheden worden gedaan.

Onderstaand overzicht geeft de keuzeruimte op basis van de huidige voorstellen basisbegroting in deze notitie en de huidige meerjarenbegroting (bijgewerkt t/m concept 8^e BWN 2016).

De afweegbare ruimte in de meerjarenbegroting 2017-2019 zoals hieronder gepresenteerd bedraagt

€ 84.701.297. Samen met het nog afweegbare restantsaldo van de bestemmingsreserve 'incidentele doelstellingen', geraamd op € 1.690.000, is er totaal afweegbaar € 86.391.297.

	2017	2018	2019
<i>Dekkingsmiddelen</i>	-153.303.248	-149.153.541	-151.801.137
<i>Reservemutaties</i>	-10.381.428	-14.603.191	-10.221.061
Dekking	-163.684.676	-163.756.732	-162.022.198
<i>Wettelijke taken</i>	29.706.877	32.236.077	30.341.377
<i>Bestuurlijke verplichting</i>	27.038.487	26.340.935	20.075.294
<i>Personeel</i>	36.775.778	36.653.478	36.518.378
<i>Bedrijfsvoering</i>	5.964.358	5.876.558	6.046.658
<i>Instellingen</i>	17.638.061	17.638.061	17.635.811
<i>Kapitaallasten</i>	17.689.307	18.029.981	17.948.061
<i>Provinciale Staten</i>	1.475.324	1.475.324	1.658.124
Basisbegroting	136.288.192	138.250.414	130.223.703
<i>Buiten de basis</i>	27.396.484	25.506.318	31.798.495
Afweegbaar	27.396.484	25.506.318	31.798.495

Colofon

Tekst

Provincie Zeeland

Beeld

Beeldbank Laat Zeeland Zien

www.zeeland.nl

Achtergrondnotitie bij de Voorjaarsnota

Voorafgaand aan de Voorjaarsnota is uw Staten inzicht gegeven in het keuzepalet van ambities in een aantal ambitieformats. Om de bedragen uit de Voorjaarsnota te kunnen duiden wordt in deze achtergrondnotitie per categorie uit de Voorjaarsnota de link gelegd met deze ambitieformats.

In onderstaande tabellen zijn de eerste vier kolommen herkenbaar uit het uw eerder toegezonden overzicht van ambitieformats: Nummer, naam, onderwerp, minimum gevraagd bedrag, maximum gevraagd bedrag. De laatste kolom geeft het bedrag waarmee in de cijfers van de Voorjaarsnota mee gerekend is.

We willen er nadrukkelijk op wijzen dat de cijfers op dit detailniveau GEEN onderdeel uitmaken van de Voorjaarsnota en bijbehorende besluitvorming. Richting het opstellen van de Begroting 2017 willen we nog de ruimte hebben voor nadere uitwerking en detaillering.

Na het gesprek in de klankbordgroep van Statenleden willen we deze achtergrondcijfers wel met u delen om u in staat te stellen de relatie met de eerdere ambitieformats te leggen en de cijfers in de Voorjaarsnota op hoofdlijnen te kunnen beoordelen.

Investeringsagenda

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invullin
	Diversen	Grote investeringen	28.500.000
A.1	Vastgoed	Herstructureringsfonds Bedrijventerreinen	zie investeringen
A.11	Programma Zuidwestelijke Delta	Programma Zuidwestelijke Delta	zie investeringen
D.7	Programma Sterke Netwerken, infrastructuur	Grote MIZ-projecten	zie investeringen
D.7	Programma Sterke Netwerken, infrastructuur	Kleinschalige MIZ-projecten	zie investeringen
D.7	Programma Sterke Netwerken, infrastructuur	BKWO Duurzaam veilige inrichting	zie investeringen
D.7	Programma Sterke Netwerken, infrastructuur	Fietsveiligheid en landbouwverkeer	zie investeringen
E.4	Campus Zeeland! (incl kennis en onderwijs)	Campus Zeeland! (incl kennis en onderwijs)	zie investeringen
E.6	Innovatiefondsen	Innovatiefondsen	zie investeringen
			28.500.000

Integrale budgetten gericht op maatschappelijke opgaven

Aantrekkelijke Zeeland, aantrekkelijke kust

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invullin
A.9	Kustvisie	Kustvisie	150.000
C.5	Kwaliteitsimpuls Groen (incl. natuur)	Kwaliteitsimpuls Groen en natuurvisie	500.000
D.6	Programma Beleven, recreatie en	Recreatie en Toerisme	1.200.000
E.12	Vrijetijdseconomie	Vrijetijdseconomie	2.100.000
			3.950.000

Zichtbaar Zeeland

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invullin
A.2	Samenleving	Samenleving FFA	200.000
E.13	Sport en gezonde regio	Sport evenementen	750.000
E.15	Marketing & Promotie	Programma Marketing & Promotie	2.500.000
E.15	Marketing & Promotie	Bijdrage VVV, toeristische promotie	0
F.1	Cultuur	Evenementen	2.000.000
H.2	Four Freedom Awards/Roosevelt s	Four Freedom Awards/Roosevelt stichting	211.300
			5.661.300

Leefbaarheid en Stad

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
A.1	Vastgoed	Provinciale Impuls Wonen	3.000.000
A.2	Samenleving	Samenleving	1.200.000
D.8	Programma Wonen en Leven, bereikbaarheid	Haltetaxi	2.550.000
D.8	Programma Wonen en Leven, bereikbaarheid	Bereikbaarheid	500.000
E.13	Gezonde regio	Gezonde regio	195.000
			7.445.000

Circulaire Economie en Energie

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
B.1	Energietransitie	Energietransitie	750.000
B.2	Smart Delta Resources	Smart Delta Resources	600.000
D.13	Duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw	Duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw (30.000
E.1	Circulaire economie	Circulaire economie	300.000
E.2	Biobased Economy	Biobased Economy	1.000.000
			2.680.000

Overige ambities

Onvermijdelijkheden

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
A.5	Hydrologische maatregelen PAS Natura 2000 als onderdeel van de Europese Kaderrichtlijn Water	Hydrologische maatregelen PAS Natura 2000 als onderdeel van de Europese Kaderrichtlijn Water	0
A.8	Uitvoering wettelijke verplichting "natuurlijk zwemwater"	Uitvoering wettelijke verplichting "natuurlijk zwemwater"	45.000
C.2	Faunabeleid	Faunabeheereenheid	573.705
D.5	Programma Sterke netwerken, fiet	Extra baggerwerken fietsvoetveer	282.700
D.14	Duurzame bestrijding van onkruid	Duurzame bestrijding van onkruid provinc	225.000
D.16	Continuïteit 7x24 uurs bediening bruggen en sluizen	Continuïteit 7x24 uurs bediening bruggen en sluizen	165.000
H.4	Participatiewet & traineeprogramm	Participatiewet & traineeprogramma	804.000
H.5	Opleidingen	Opleidingen	53.400
			2.148.805

Businesscases

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
D.5	Programma Sterke Netwerken, fiet	Fietsvoetveer	0
D.12	Implementatie Assetmanagement	Implementatie Assetmanagement	0
H.6	Flexibel werken	Flexibel werken	0
H.7	Hospitality, 1 loket (fysiek en digit	Hospitality	0
H.8	Samenwerking bedrijfsvoering	Samenwerking bedrijfsvoering	0
H.10	Versterken financiële informatievoo	Versterken financiële informatievoorzienin	0
			0

Overige Omgeving

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
A.1	Vastgoed	Monitoring en prognoses wonen e.a.	45.000
A.1	Vastgoed	Procesondersteuning regionale programma's	60.000
A.1	Vastgoed	Actualiseren Omgevingsbeleid	75.000
A.1	Vastgoed	Provinciale Impuls Wonen	2.300.000
A.3	Duurzaam en optimaal gebruik van Zeeuwse bodem/grond	Duurzaam en optimaal gebruik van Zeeuwse bodem/grond	0
A.4	Uitvoering Bodemconvenant 2016-2020 Rijk, IPO VNG en Unie van Waterschappen	Uitvoering Bodemconvenant 2016-2020 Rijk, IPO VNG en Unie van Waterschappen	360.000
A.6	Deltaprogramma Zoet water	Deltaprogramma Zoet water	225.000
A.7	Europese kaderrichtlijn water 2010-2027	Europese kaderrichtlijn water 2010-2027	90.000
A.10	MLV, ruimtelijke Adaptatie en Multifunctioneel Gebruik Waterkeringen	MLV, ruimtelijke Adaptatie en Multifunctioneel Gebruik Waterkeringen	150.000
A.12	Implementatie Omgevingswet	Implementatie Omgevingswet	630.000
B.3	De aanpak van bodemverontreiniging	De aanpak van bodemverontreiniging	3.500.000
B.4	Milieu, exclusief bodemsanering	Milieu, exclusief bodemsanering	2.100.000
			9.535.000

Overige Natuur en platteland

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
C.1	Vastgoed: voortzetting kavelruilbur	Vastgoed: voortzetting kavelruilbureau Ze	900.000
C.2	Faunabeleid	Verbeteren schaderegeling	0
C.3	Natuurontwikkeling	Natuurontwikkeling	4.500.000
C.4	Instellingen natuur en landschap	Instellingen natuur en landschap	1.774.173
C.6	Programma Platteland	Programma Platteland	0
			7.174.173

Aanvullend is voor natuurontwikkeling ook € 3,5 miljoen beschikbaar uit de verkoopopbrengst van gronden, vanuit een daarvoor gecreëerde reserve. Verder is natuurontwikkeling als zogenoemde tweede schil toegevoegd aan de hiervoor genoemde investeringen.

Overige Regionale bereikbaarheid

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
D.1	Renovatie/groot onderhoud kunstwerken	Renovatie/groot onderhoud kunstwerken	500.000
D.2	Renovatie/groot onderhoud verhardingen	Renovatie/groot onderhoud verhardingen	zie vorige
D.3	Programma Bedrijvigheid	Programma Bedrijvigheid	900.000
D.4	Busvervoer	Buurtbus	0
D.4	Busvervoer	Knelpunten busvervoer	1.000.000
D.4	Busvervoer	Transferium Renesse	0
D.4	Busvervoer	Consessiebeheer	150.000
D.4	Busvervoer	Openbaar vervoer Info / Autoriteit	200.190
D.9	Programma Wonen en Leven, verkeersveiligheid	Verkeersveiligheid (gedragsbeïnvloeding)	2.250.000
D.10	Versterking externe samenwerking	Versterking externe samenwerking (vaar)wegbeheer	30.000
D.11	Incident Management (IM)	Incident Management (IM)	150.000
D.15	Ecologisch bermbeheer	Ecologisch bermbeheer	249.000
			5.429.190

Overige Regionale Economie

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
E.3	Maintenance	Maintenance	150.000
E.5	Arbeidsmarkt	Arbeidsmarkt	1.015.000
E.7	Kenniswerf / Dok41	Kenniswerf / Dok41	525.000
E.8	Economische acquisitie, advies en	Economische acquisitie, advies en represe	219.000
E.9	Digitale Agenda	Digitale Agenda	75.000
E.10	Food	Food	1.800.000
E.11	Havens en logistiek	Havens en logistiek	180.000
E.14	Europese programma's	Europese programma's	0
			3.964.000

Overige Culturele infrastructuur en monumenten

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
F.1	Cultuur	Cultureel Erfgoed	10.140.000
F.1	Cultuur	Cultuur Educatie	zie vorige
F.1	Cultuur	Media en Cultuur	zie vorige
F.1	Cultuur	Regioarrangementen Cultuur	zie vorige
F.1	Cultuur	Cultuur Algemeen	zie vorige
F.1	Cultuur	overig / Kunsten	zie vorige
			10.140.000

Overige Openbaar Bestuur

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invulling
G.1	Lobbyist Den Haag	Lobbyist Den Haag	144.000
G.2	Zeeuwse slagkracht	Verbeteren van de gezamenlijke Zeeuwse slagkracht	50.000
H.1	Regionaal Informatie en Expertise	Regionaal Informatie en Expertise Centru	120.000
			314.000

Overige Bedrijfsvoering

Format	Format	Onderwerp	Orde grootte invullen
H.3	Organisatieontwikkeling	Organisatieontwikkeling	600.000
H.9	Versterken projectorganisatie	Versterken projectorganisatie	0
			600.000

Memorie van toelichting
Behorende bij de 11e wijziging van de begroting 2016

Autorisatieniveau:

Uitgangspunt is dat PS een kaderstellende en autoriserende rol hebben. Conform de verslaggevingsvoorschriften op het niveau van de programma's, maar voortvloeiend uit specifieke afspraken tussen GS en PS (PS-besluit SERV-145 d.d. 6 juni 2014) worden ook de wijzigingen tussen programmaonderdelen (doelstellingen) binnen een programma ter autorisatie voorgelegd. Wijzigingen (zowel lasten als baten) kleiner dan € 25.000 worden niet separaat toegelicht.

De begrotingswijzigingen hebben betrekking op de financiële consequenties van de aanpassing van het financieel beleid en hebben geen betrekking op het begrotingsjaar 2016, maar op de jaren 2017 t/m 2024.

De wijzigingen in 2017 t/m 2024 hebben betrekking op de doelstellingen "provinciefonds" en "onvoorzien incl. stelposten".

Gewijzigde doelstellingen per programma (als gevolg van de wijzigingen in de 11e BWN 2016):

	2016	2017	2018	2019
900102 Provinciefonds				
Saldo doelstelling na 10e wijziging	- 105.159.878	- 103.798.548	- 100.166.541	- 100.600.137
Lasten		- 500.000	- 556.008	- 2.085.745
Baten				
Saldo doelstelling na 11e wijziging	- 105.159.878	- 104.298.548	- 100.722.549	- 102.685.882

	2016	2017	2018	2019
900106 Onvoorzien inclusief stelposten				
Saldo doelstelling na 10e wijziging	731.300	540.400	367.900	237.400
Lasten		200.000	200.000	200.000
Baten				
Saldo doelstelling na 11e wijziging	731.300	740.400	567.900	437.400